

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XVI.

V Ljubljani, 17. februarja 1944.

Štev. 7 (744)

Danes:

Demon ljubezni

NAŠ NOVI LJUBEZENSKI ROMAN

(Gl. str. 5.)

Boga posojuje, kdor revežem
daruje.

Slovenski rek.

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izšla ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 645. Telefon št. 53-53.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 16.208. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znamkah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. — V tujini
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpna petstna vrsta
na njen prostor (višina 8 mm in širina
65 mm) 7 lir; v oglasnem delu 4.50 lir.
V dvostranskem tisku cene po dogovoru. —
Notice: vrstica 7 lir. Mali oglasi:
1. beseda 0.50 lire. Oglasni davek povsod
se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Močni sovjetski napadi v težkih bojih odbiti

Führerjev glavni stani, 15. februarja.
DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih
sil javlja:

Na vzhodnem bojišču so naše hrabre
čete tudi večer odbile na področju
jugovzhodno od Krivega roga, zahod-
no od Čerkasov, vzhodno od Žaskova,
pri Vitebsku, med Ilmenskim in Pel-
piskim jezerom ter pri Narvi v težkih
bojih močne sovjetske napade. Lastni
napadi so dovedli na več odsekih do
uničenja močnih sovražnih bojnih
skupin.

Zahodno od Narve je bil razbit
sovražni izkrcavalni nastop z visokimi
izgubami za nasprotnika. Dve topni-
šarki, več enoimbornih in izkrcaval-
nih vozil je bilo pri tem potopljenih.

Na Arktiku so brze nemške boje
čete nadaljevale svoje napade proti
prevoznemu prometu na mornarskih
železnicih in težko poškodovale 3 vlake.
V obrambnih bojih ob spodnjem
Dnjeptru se je posebno izkazala po-
morsko-meklenburška 258. pehotna
divizija s podrejenimi četami pod po-
veljstvom generalnega majorja Ble-
vera.

Od 8. do 14. februarja je bilo na
vzhodnem bojišču uničenih pri 27 last-
nih izgubah 206 sovražnih letal.

V Italiji tudi večer ni prišlo razen
oboestranskega delovanja izvidniških
in udarnih čet do nobenih bistvenih
bojev. Daljnostrelni topovi so z opa-
kovanim učinkom bombardirali ladi-
ske cilje v netunski luki in prislili
dva ruskega na odlopite. Na nekem
letališču pri Nettunu so izbruhnili
zaradi učinkovitosti ognja našega topni-
štva požari v skladiščih streliva in
vzgonskega goriva.

Letalstvo je napadlo z oddelki bor-
benih letal luko v Anziju, zažgalo več
oskrbovalnih skladišč in onesposobilo
pri Apriliju sovražnikove baterije.

Pri Cassinu sovražniki zaradi svojih
velikih izgub v prejšnjih dneh večer
ni več napadali.

V jutrnjih urah dne 15. februarja
so napadla sovražnikova voja letala
zgodovinsko opazilo Cassino, dasi ni
bilo v samostanu in njegovih bližini
okolice nobenega vojakov. V napravah
svetovno znane samostane je nastala
velika škoda.

Nad italijanskim področjem je bilo
večer sestreljenih 17 sovražnih letal.

Nemški hitri čolni so izvedli v pre-
tekli noči načrtno brez izgub akcijo
ob angleški obali in to navzile napad-
om sovražnih rusilcev. Iščočno so
nemške predstražne sile napadle pred
holandsko luko Ymuiden angleške hi-
tre čolne, potopile v ostrem sponadu
tri in prislile ostale k umiku. Hitri
čolni, ki so se vračali nazaj, so na-
padli ta okrnjeni sovražni oddelki,
uničili dva nadaljnja čolna in poško-
dovali več drugih. Nasprotnik je pri
tem utrpel visoke krvave izgube. Naši
čolni so se z malenkostno škodo po-
moštevili vrnil na svoja oporišča.

Is vojnih poročil nemškega vrhov-
nega poveljstva v preteklem tednu:
Jugovzhodno od Krivega roga, za-
hodno od Čerkasov in vzhodno od
Žaskova so naše čete v ogorčenih bo-
jih dosegle več uspehov. Pri Dubnu
se vrše še hudi boji s sovjetskimi bo-
jnim skupinami. Pri Vitebsku so nem-
ški grenadirji preprečili sovjetom ni-
kove poskuse za prodor in uničili 49
njihovih oklepnikov. Med Ilmenskim
in Čudskim jezerom so se naše čete
na povelje in ne da bi jih sovražnik
kaj oviral, umaknile v nekaterih odse-
kih nazaj. Mesto Lugo smo po uniče-
niu vseh vojsko važnih naprav iz-
praznili. V odseku pri Narvi se tra-
jačo srčiti boji.

Na italijanskem bojišču se je iz-
lojil sovražnikov napad proti Apriliju.
Naše težke topništvo in letalstvo je
noč in dan napadalo sovražne ladje
pri Nettunu in Anziju. Pri Cassinu se
trajajo hudi boji.

Sovražna letala so v noči od 12. na
13. februarja bombardirala Rim.
Nemška letala so 14. februarja po-
noči priletela nad London in odvr-
gla več rušilnih in zažigalnih bomb.

60.000 žrtev komunističnega divjanja v Črni gori

Ko so nemške oblasti očistile Črno
goro komunistične nadzore, so iz-
vedle civilno upravo Črnogorci samim.
Pod nemško zaščito zdaj ta uprava
obnavlja deželo in skrbi, da vladata
v njej red in mir.

Osebnih in blagovnih promet sta že
obnovljena; zdaj imajo vsi kraji že
zvezo s Cetinjem. Sebe zdaj je tudi
mogoče zbrati vsa poročila o komu-
nističnih grozodejstvih v tej deželi.
Posebni dopisnik beograjskega dnev-
nika »Novo Vreme« je to podatke
zbral in jih objavil. Po teh podatkih
so komunisti v času, ko so vršili svojo
strašovitost v Črni gori, pobili okrog
50.000 do 60.000 ljudi, to je 12 do
15% vsakega prebivalstva. Marsikje so
komunisti poklali cele družine.

Črnogorci so se zdaj stisnili okrog
nove uprave in z orožjem v roki bra-
njeno svoje domove pred osvobodilci.
Ki bi jih dočela iztrebiti, če bi le še
tlačilo dalje vladalci.

MLADINA JE MANIFESTIRALA

Slovensko dijaštvo proti komunizmu

Mladina je izpovedala svojo voljo: »Novi svet po novih idejah bodo mogli graditi le novi ljudje!«

V nedeljo, 13. februarja se je v
lepo okrašeni frančiškanski dvorani
zbrala ljubljanska srednješolska di-
jaštvo in izpovedalo svoje protikomuni-
stično prepričanje in trdno voljo, da
sodeluje pri ustvarjanju novega, bo-
jšega sveta.

Zborovanja se je udeležila okrog
700 dijakov z vseh srednjih šol. Pre-
zidenta generala Rupnika je zaslonal
sej propagandnega urada g. dr. Puš-
domobranec so pa za svojega zaslon-
nika poslali poročnika g. Stanka Ko-
čopra.

Mlade zborovalce je pozdravil gosp.
Ivan Kukovec s kratkim nagovorom.
Nato je srednješolski France Paik
prebral Cankarjevo črtico »Le v veri
je moč in zmagač, simbolne, kleno
besede za današnji čas.

Nato je izpovedal sedmošolec Mi-
loš Kobal. V svojem govoru »Počistimo
zadnje ostanke komunizma iz naš-
jih šol« je izrazil voljo svojih mla-
dih tovarišev, da pometo z vsem, kar
je nepotrebnega in škodljivega, in na
čistih tleh prične graditi novo trd-
nejšo zgradbo.

Z obžalovanjem je govornik ugo-
vil, da je nekaj dijakov, stanovskih
tovarišev, pozabilo na svojo čast in
odšlo v hrbe morit nedolžno Hudo-
stvo. Tisti pa, ki so ostali, so dokazali,
da se ne boje rdečega terorja. Pomotli so
s komunisti in jih sami poznali iz
šole, tako da so zdaj razredi čisti.
Zato uravnavečno zahtevajo, da se iz
vzgojinega in javnega življenja odstra-
ni vsi škodljivi činitelji, ki zavajajo
našo mladino v boljševiški prepad.

»Dobro se zavedamo dolžnosti, ki
jih imamo do svojega naroda.« je
končal mladi govornik. »Mladina bo
gradila novo bodočnost v novi Ev-
ropi.«

Zdaj so dijaki ubrano zapeli »Regi-
ment po cesti greč. Po nekaj minutah
odmora se je zborovanje nadaljevalo.

Izpregovoril je referent za šolsko
propagando g. Jože Marn. V svojem
govoru »V novo dobo z novo mla-
dinco« je nakazal pot slovenske mla-
dine v bodočnosti. S starim vekom bo
odmrl tudi črv, ki ga je razjedal —
komunizem — na razvalinah bo pa
vstal nov svet, ki mu je komunizem
že zastarel.

Kdo bo gradil novi svet? Tisti, ki
so gradili starega, gotovo ne! Mladina
bo oblikovala novega sveta, toda
poštena, vestna, skrbna mladina, ki
bo vse svoje moči posvetila narodu.

Dijaki so nagradili govornika za
njegov stvarni, kleni govor z navdu-
šenim plaskanjem.

Zastopnik generala Rupnika dr. Puš
je najprej opravičil g. predsednika, ker
se ni mogel osebno udeležiti zboro-
vanja, nato je pa zbrano mladino v
njegovem imenu prisrčno pozdravil.

V svojem govoru je dr. Puš razložil
pomen mladine za narod. Mladina je
srce naroda. Če je srce močno in
zdravo, je tudi organizem zdrav. Do-
ker je mladina zdrava, se nam kljub
hudim preizkušnjam ni treba bati za
življenje naroda. Tega se je komu-
nizem dobro zavedal. Zato je svoje
razkrajevalno delo naperil predvsem

proti mladini. Vendar se je pri svojih
načrtih temeljito urezal saj je sloven-
ska mladina zavrgla krivi nauk in
dokazala svojo odločno voljo, boriti se
proti komunizmu z vsemi svojimi si-
lmi. To svojo voljo je naša dijaška
mladina ponovno dokazala s svojim
današnjim zborovanjem.

Po navdušenih ovacijah prezidentu
generalu Rupniku in govorniku je za-
konec izpovedal še zastopnik slo-
venskih domobrancev poročnik Koč-
per. Mladi dijaki so ga navdušeno
pozdravili.

»Vi, ki ste tukaj zbrani,« je dejal
med drugim govornik, »služite narodu
s svojim razumom, mi pa s puško. Vi
ste trdna fronta svojim tovarišem, ki
stojijo na straži v bunkerih, vaseh in
gozdovih proti največjemu evropske-
mu sovražniku — komunizmu.«

Svoje tehtne besede je mladi govor-
nik zaključil z mislijo na slovenskega
voditelja generala Rupnika, ki je za-
vrzel v tem usodnem času vse pre-
dodke in se postavil na čelo sloven-
skega naroda, da ga popelje preko
težkega in krvavega boja proti komu-
nizmu do dokončne duhovne in mate-
rialne obnove domovine.

Po dolgih navdušenih ovacijah pre-
zidentu generalu Rupniku je iz slo in
sto gri začela pesem »Hej Slovenci«.
Z njo so zaključili to lepo zborovanje
naši mladi, ki se niso bali povzdigniti
svoj glas v veliki skupni borbi, ki
je bilje naš slovenski narod za svoji
obsto in za lepo bodočnost naše do-
movine.

Vsi boste za vse odgovor dajali!

Krivda primorske inteligence

V izpolnitve serije načelnih in informa-
tivnih člankov, ki izhajajo v Družinskem te-
dniku o političnih razmerah na Primorskem,
ponatiskujemo danes tehtno svarilo, ki je
prejani teden izšlo v Jutru na naslov pri-
morske inteligence.

Nobena vojna ni doslej tako na
široko postavila vprašanja odgovor-
nosti za življenje in razvoj posamez-
nih narodov kakor sedanja. Kakor je
ta vojna prvič zadela najširše plasti
narodov in je dejansko povsod od-
padla stara delitev med pravim bo-
jišcem in zaledjem, tako je sama po
sebi odpadla tudi delitev odgovor-
nosti na vodilne in ostale sloje narodov.
Vsakdo je danes odgovoren za vse,
kar zadeva življenje, obstoj in raz-
voj lastnega naroda v zvezi s to
vojno. Če pa se je ta odgovornost
zaradi oblike sedanje vojne posplo-
šila, s tem se niso odpadle tudi vse
stopnje odgovornosti, kakor izhajajo
iz nalog, ki jih posamezniki v okviru
svojega naroda vrše. Zato je odgo-
vornost inteligence, zlasti one na
vplivnih položajih, nedvomno večja
od povprečne odgovornosti ostalih
članov narodne skupnosti.

Nobenega dvoma ni, da prehaja
tudi pri nas zavest odgovornosti za
vse, kar je v zvezi z našim narodom
in njegovim razvojem v tej vojni,
tudi že v najbolj zakrknjeni del na-
šega razumnštva, ki se je doslej
neodgovorno prepuščalo tokovom uli-
ce, ne da bi vanje aktivno posegalo.
S tem je gotovo storjen že znaten
korak naprej v našem razvoju. Po-
trebne so bile, žal, velike izkušnje,
preden je tudi naša inteligence spo-
znala, da ni vseeno, kaj se na naših
tleh dogaja in da bo prav ona za
vsako dejanje našega naroda v tej
vojni dajala nekoč odgovor, ki ne
bo lahek, kakor ni lahek položaj, v
katerem smo se znašli v veliki meri
prav zaradi njene dosedanje brez-
brčnosti.

Prav posebej se danes ta odgovor-
nost razširja na naše primorsko ra-
zumništvo. Lahko bi tem našim pri-
morskim razumnikom — na žalost
precej redkim a zato tem bolj odgo-
vornim — odkrito povedali, da so
zaradi svoje odgovornosti pred pri-
morskim ljudstvom dolžni usmerjati
svoje narodno delovanje po zrelu
na ostalem slovenskem ozemlju, če
hočejo preprečiti vsa tista bridka
spoznanja in razočaranja, do katerih
se je slovensko ljudstvo po trpkih iz-
kušnjah dokopalo drugod. Prav za-
radi svojega posebnega položaja so
še posebej poklicani, da na svojo
zemljo ne vlačijo zla, ki je že drugod
zahtevalo od našega naroda preveč
žrtv.

Tako bi jih lahko na splošno opo-
zorili na njih odgovornost v sedaj-
njem trenutku, da ne bi se spuščali
v podrobnosti, ker smo prepričani,
da sami prav dobro vedo, zakaj gre
pri nas in pri njih. Toda zaradi od-
govornosti, ki je čutili v tej za-
devi, se danes ne želimo več omejit

samo na ta splošni poziv, temveč ho-
čemo današnjo odgovornost primor-
ske inteligence konkretizirati in s
prstom pokazati na specifične pri-
morske probleme, v katerih bi pri-
morska inteligence morala storiti svo-
jo dolžnost. To pa zato, da bodo ra-
čuni čisti in da se kdaj kasneje ni-
hče ne bo našel, ki bi se izgovarjal, da ni
vedel, kaj bi bil moral storiti.

Najprej načelna ugotovitev! Mar-
slikaj primorski razumniki, ki mu je
— ali bi mu moral biti — znan de-
janski razvoj dogodkov v Ljubljanski
pokrajini od leta 1941, dalje, se ve-
dno tišči glavo v pesek in se oprinja
komunistične OF na Primorskem
prav z izgovorom, da je OF na Pri-
morskem »nekaj povsem drugega ka-
kor na Dolenjskem in da gre tu za-
res za »nacionalno« in »osvobodilno«
akcijo. Ne želimo se spuščati v na-
sprotno dokaze, temveč samo pribli-
jamo v tej zvezi odgovornost primor-
ske inteligence z naslednjimi vpraša-
nji: Ali ste o razliki, o kateri go-
vorite, zares tudi notranje prepri-
čani? In če ste prepričani, ali se za-
vedate, kakšna bi morala biti vaša
naloge v okviru tega tako zvanega
»narodnega« in »osvobodilnega« po-
kreta, če resnično hočete preprečiti
vsa zla, ki so se iz »drugega« zami-
sli OF vsula na ubogo našo ljudstvo
na Dolenjskem in Notranjskem? Kaj
ste doslej na tej poti storili? Ali ste
odstranili iz svoje srede vse tiste
tuje elemente, ki so v službi me-
narodne revolucije, ne pa resničnih
narodnih interesov? Ali ne vidite, da
se slovenski izkoreninjenici, ki naj bi
bili vaši »osvoboditelji«, izvaljavo in
brez vaših ugovorov bratijo s sava-
jskimi izdajalci? In če pravite, da se
je primorsko ljudstvo odločilo za OF
prav zaradi njene »nacionalne« note,
ali se ne zavedate, da bo to ljudstvo
terjalo od vas odgovor prav zato,
ker je tako nacionalno?

Pa to je samo nekaj načelnih in
splošnih ugotovitev o vaši odgovor-
nosti, ki se ne stopnjuje, ko se dotak-
nemo posameznih konkretnih vpra-
šanj. Pod vplivom lažnih prerokov,
ki so se vam ob vaših popolni pasiv-
nosti vsilili od drugod, vpijete sedaj
na vsa usta: Nočemo Kranjcev, no-
čemo naše ljubljanske politike, za
svojo usodo se bomo brigali sami ka-

kor doslej! Vprašamo vas: Ali ste v
isti sapi, ko to tako prepričevalno
trdite, zares poskrbeli, da so od vaše
»narodne« in »osvobodilne« akcije
odpadli — vsi Kranjci, tudi tisti, ki
se klatijo po vaših gozdovih in s svo-
jimi znanimi političnimi in teror-
ističnimi metodami (Dolenjska vas o
tem lahko zgovorno pouči!) strahuje-
jo sedaj tudi primorsko ljudstvo in
ga po istih receptih iz ljubljanske
pokrajine dele v »rdečec«, »belog« in
»modro«? Zakaj nenkrat toliko barv
tudi med nami, če pa so te barve
izmišljene samo v ljubljanski pokra-
jini od »Kranjcev«, vi pa ste samo
Primorci, ki hočete ostati »narodno
enotni«? Ali se vam ne zdi, da je
»belog« brez »rdečega« nesmisel celo
po revolucionarnih receptih in da je
torej »rdečec« moralo zaiti k vam
pred »belime«? Kdo je torej prvi za-
nesel tako zvano »kranjsko« politiko
med vas?

Pravite tudi, da bi sedaj najrajši
zgradili zid med bivšima deželama
Kranjsko in Primorsko. Vprašamo
vas (zaradi odgovornosti, ki jo no-
site pred svojim ljudstvom prav v
tem pogledu): Zakaj niste na to mi-
slili že leta 1941, ko je bil še čas,
da se zares zavarujete pred »kranj-
sko kugo«? Pravite tudi, da se Ljub-
ljana 25 let ni brigala za vašo usodo
in da se ji zato tudi sedaj ni treba
brigati. Vprašamo vas (zaradi vaše
odgovornosti): Zakaj tega ne re-
čete tudi vsem tistim kranjskim go-
spodom v vašem »narodnem« in
»osvobodilnem« pokretu, ki so vseh
zadnjih 25 let odklanjali vsako za-
nemanje za vas kot »narodni« sovin-
izem in »narodno sentimentalnost«?

Toda dovolj te logike! Vprašamo
vas samo še to v tej zvezi: Ali se
zavedate svoje velike slovenske od-
govornosti, ko prav v času, ko bi
moral biti vaš slovenski narod — po
vašem in našem mnenju — popolno
edn, podpihujete lokalne separa-
tisme med Slovenci v imenu »eno-
tega« narodnega in osvobodilnega po-
kreta, ki naj bi zajel vse Slovence?
Ali se še vedno ne zavedate, da go-
vorje skozi vašo usta, ko poudarjate
svoj primorski lokalizem, prav tisti
»kranjske« pritepenici, ki so vas prvi
— pokranjčali v imenu OF?

Vse to pa so le malenkosti, ki
bremenijo vašo vest, v primeri z glav-
no odgovornostjo, pred katero vas bo
jutri postavilo narodno zavedno pri-
morsko ljudstvo: Kaj ste doslej v
narodnem pogledu storili za svoje ro-
jake, ki so vam po 8. septembru v
svoji narodni nepokvarjenosti verjeli.
Morda v to protinardno sodelovanje
OF niste verjeli, dokler smo ga na
lastni koži preizkušali samo tu pri
nas in so vas tam deli še golufali
v imenu tako zvane »borbe« proti oku-
patorju. Morda ste tedaj še zavra-
čali ta podkletanja kot — »kranjske
lažir«... Danes pa vse primorsko

Nadaljevanje na 2. strani

Glave, ki smrde

Za tiste naše bralce, ki so se jun ne-
katere navedbe našega zadnjega uvodnika
(»Pohujševalci naroda«) utegnili zdeti pre-
malo določno, ponatiskujemo danes članek,
ki ga je objavil predkudnji Slovenski dom
pod naslovom »Narodna sloga ... v umaza-
nosti«.

Letošnji december je z mrazimi ve-
trovi prignjal v Ljubljano množico
kmečkih ljudi — pregananih iz poru-
šenih domov, lačnih, bomo oblečenih,
ki so si pred besnostjo pobijalec —
lastnih bratov komaj rešili golo živ-
ljenje.

Ker je vsa ta preganjana množica
iskala v Ljubljani zavetišča in po-
moči in ker pokrajinska uprava sa-
ma ni mogla prispevati milijonških
vsot za podporo te množice, se je
deželni predsednik general Rupnik
obrnil na socialno čuteče imovitejše
Ljubljančane, da bi tudi ti sodele-
vali pri obsejni in hvale vredni ak-
ciji za zimsko pomoč najbednejšim.

Na povabilo deželnega predsednika
so vrhovne strokovne organizacije na
svojih sejah določile, koliko bodo pri-
spevale za to akcijo, nakar se je pri-
čelo določevanje prispevkov posamez-
nim članom, ali bolje, začela se je
razprava, koliko bo kdo izmed članov
mogel, bolje hotel prispevati za naj-
bednejše med bednimi.

Ta razprava pa se je pri posamez-
nih, po strokah urejenih organizaci-
jah razvijala ne ravno v socialnem
duhu, v duhu razumevanja za težave
in nadloge bratov, ki so brez lastne
krivde zašli v usmiljenja vredni po-
lozaji.

In ne samo to. Kdor je nepristransko
prisluskoval tem razpravam, je
kaj kmalu moral ugotoviti, da so med
onimi krogi, ki bi morali služiti kot
zgod vsem ostalim, ki bi morali biti
po svoji meri usmerjenosti svetil-
nik na širokem morju, se zmerom za-
jedaj, ki bi hoteli izsesati iz naroda
zadnjo kapljico krvi, kadar pa se po-
kaže prilika, da bi v malenkostni
meri vrnil narodu od tega, kar so v
dolgih letih nakupili, takrat pa za-
pro oči in zatisekno ušesa in se skri-
lejo za frazo, ki je za take ljudi ta-
ko značilna in ki jo imajo vedno in
ob vsaki priložnosti na jeziku: »Ne
moremo, ko so pa tako hudi časi.«

Hvala Bogu, da je takih do skraj-
nosti uganjenih ljudi med imovitej-
šimi krogi le malo, zato pa je treba
tem jasneje pokazati nanje, saj so
samo v sramoto vsem drugim, ki so
v mirnem času sicer res dobro zaslu-
žili, toda zdaj z veseljem dajejo bra-
tom, trečim pomanjkanje.

Da bo mogoče ustvariti si sliko o
»socialnem čutu« teh umazanih bitij,
prisluskojmo za kulisami sejam dveh
strokovnih organizacij, katerih dnev-
ni red je bil: prispevanje za zimsko
pomoč.

Predsednik začne prvo-sejo in po-
roča, koliko je v smislu sklepov vseh
strokovnih združenj odpadlo na nji-
hovo organizacijo. Nato se začne de-
bata o tem, koliko bo kdo izmed čla-
nov prispeval. Merilo za določanje
prispevkov je petkratni do šestkratni
prispevek, ki ga daje kdo za strokov-
no organizacijo. Če kdo plača n. pr.
1000 lir članskega prispevka, naj da
5000 do 6000 lir za zimsko pomoč.

Po tem ključu določanje prispev-
kov za zimsko pomoč dokaj hitro na-
preduje.

Med člani te organizacije pa sedi
velik, pa tudi »težak« gospod. Ta je
v mirnih časih imel velike funkcije,
njegovo ime si je mogel opaziti na vseh
koncih in krajih. Najbrž je zaradi
svojih »nevenljivih« zaslug, ali pa
ker več ni zmogel, plačeval prav majh-
nen članski prispevek, pa ga ne zlepa
ne zgrda ni bilo mogoče pripraviti do
tega, da bi si ta prispevek »po lastni
uvidenosti« zvišal.

Ker je po omenjenem ključu pod-
laga izračunavanju prispevkov čla-
nina, je torej tudi na tega gospoda
prišel res prav malenkosten prispe-
vek za zimsko pomoč, dasi bi po svoji
denarni zmogljivosti mogel sam kriti
polovico vseh na organizacijo odpa-
dlih prispevkov, saj si je v dveh in
pol letih vojne toliko prihranil in
pristradal, da je lahko — prosim,
v vojnem času, ko na vsak korak toži
in vzdihuje o težkih časih — kupil
dve ali tri tovarne, eno pa zida!

Ko omenjeni gospod na svojo ne-
srečo ni mogel prikriti, da je tudi
industrialcec — in celo večkratni —
je prišel na vrsto tudi na seje in-
dustrijskega strokovnega oddelka.
Med omenjenim gospodom in enim
zred ostalih članov se je razvila
tam precej živahna, morda bi reč

»Stvar njihove vesti...«

V nekem ljubljanskem časopisu beremo pod naslovom »Beračenje«:

Plemenita akcija za Zimsko pomoč je globoko odjeknila v vsej naši javnosti ter je tudi rodila v vsakem pogledu zadovoljive uspehe. Res je tudi nekaj talen, ki se pozivu Zimske pomoči še niso odzvali...

Tak tako! Nekaj je še takih, ki se pozivu Zimske pomoči še niso odzvali! Le kako je to mogoče? Kdo more to biti? Nameščene, ki se mu prispevek uradno odtegne od plače? Ali delavci, ki mu ustrezajoči znesek odbijejo od mezde? Kdo torej? Kdo je tisti, ki se pozivu Zimske pomoči za prispevek še zmerom ni odzval? Ali hoteli: kdo je tisti, ki ga oblast še ni prijala zanj?

Odgovor na to vprašanje z vso pravico pričakujemo vsi, ki smo storiili svojo dolžnost do Zimske pomoči.

Berimo dalje:

...toda to je naposled stvar njihove vesti.

Kako torej! Če kdo ni dal prispevka za Zimsko pomoč, t. j. za siromašni in stradalajoči del slovenskega občestva, ni to nikakršen javen zločin, niti greh ne; to je samo stvar njegove vesti! Mar je pisec res tako naiven, da ne ve, da si tisti, ki še do danes niso storili svoje dolžnosti do Zimske pomoči, ničesar bolj ne žele, kakor da javnost prepriča to dejstvo na njihovo imaginarno vest? Mar res ne ve, da je tisto, kar gre tem ljudem edino do živga, denar, in samo denar? Če naivnemu piscu to še ni znano, mu bodi s tem povedano: upamo pa, da vsaj pristojna oblast to ve. V kolikor bi ji bilo iskreno pretežavno, smo ji ga olajšali s svojim zadnjim uvodnikom: tam smo s prstom pokazali na vso tisto jaro gospodo ljubljansko, ki je zmerom znala na vse pretege povzdigniti svoj glas, kadar je šlo za korist njenega »stanstva«, to se pravi po slovensko njenega žepa, ki se pa sramežljivo skriva v ozadje vselej, kadar je treba vrniti narodu, kar je narodovega.

Pa preberimo še konec:

Eno je gotovo: v dobi organizirane socialne akcije ne sme biti med nami ljudi, ki bi bili prisiljeni javno beračiti.

Podpišemo z obema rokama. Toda evetka pride nazadnje:

S tistimi pa, ki alorablajo javno dobrodelnost in — pritisnejo na zvonce po hišah, naj obračuna politija.

Tako torej! Če petičnik ne da, kar bi moral dati, je to stvar njegove vesti. Če pa pri tisti kdo potrkva, ki mora zato, ker petičnik ni dovolj dal, prosjati, naj z njim policija obračuna! Ljudje božji, ali razumete to purgarsko logiko?

Nauk iz vsega tega:

Prej ne bo bolje pri nas, dokler se ne bomo odvadili misliti in pisati z zastarelo nesocialno miselnostjo. Ni res, da je stvar bogatašev vesti, ali kaj da in koliko da; tudi ni res, da je prav, kar pavšalno pozivati policijo na prosjake. Treba je iti logično po vrsti: najprej prisiliti bogataše, da v stmi progresivni, ne finenarni lestevici odstopijo narodu del tega, kar so od naroda zaslužili; šele ko se to zrodi, bomo smeli zahtevati, da imamo mir pred berači.

ostra debata, seveda o višini prispevkov za zimsko pomoč. Med debato je vstopil v sobo predsednik, ki je hvala Bogu vzor gospodarskega in socialnega moža. Šele ta je zaključil sramotno debato.

Pri določanju višine prispevkov je odpadel na omenjenega večkratnega tovarnarja in milijonarja več kakor skromen prispevek. Toda tudi ta znesek mu je bil previsok. Njegov žep ga ne zmore: »Kje pa morem toliko plačati, saj nič ne zaslužim, kje bom pa vzel toliko gotovine« (njegove tovarne so namreč »pasivne« itd.). To stokanje bi trajalo še dolgo, če ne bi bil predsednik vzdihovanje odločno zaključil: »Saj vem, da ste reveži! Boste pa prispevali manj, jaz bom pa del toliko in toliko, da bo določeni znesek dosežen.«

Predsednika v čast in drugim za zgled je treba omeniti, da bi bila vsota, ki jo je prispeval, skromna, kljub temu da je že neki drugi strokovni skupini tudi priložil ne prav majhen »obulus«, pa se z večkratnim tovarnarjem še primerjati ne more po premoženju.

»Velikodušne« večkratni tovarnar ima edino uteho in zadoščenje v tem, da ima še nekaj enako čudežnih tovarnišev ali enako umazanih gospodov.

Vzemimo še enega veleindustrijskega bogataša, da mu ga skoraj ni para v Ljubljani. V prejšnjih časih je bil hud politični nasprotnik prvega. Pa bi kdo ugnel misliti, da bo tudi v tem primeru to nasprotstvo prišlo do izraza in da bo gospod veleindustrije pokazal bolj usmiljeno srce in odprto roko.

Kako bi se motili!

Mi Slovenci bi v mirnih časih res zgledno napredovali, če bi bili taki gospodje tudi sicer tako soglasni, kakor so bili soglasni glede vprašanja o čim manjšem prispevanju za zimsko pomoč.

Tema gospodoma in nekaterim njunim tovarišem bi bilo treba na drug, bolj učinkovit način dopovedati, kakšna je njihova narodna dolžnost in da ta ni samo v besedičenju o narodnosti in socialnosti ter v polnjenju lastnih žepov.

Titovščina se podira

»Neues Wiener Tagblatt« z dne 5. t. m. je objavil naslednje zanimivo poročilo svojega jugovzhodnega vojaškega poročevalca dr. Josefa Michelsa o zlomu Titove strahovlade:

»Z močnimi udarci je zadel novi napad nemških čet komunistične tolpe na Balkanu. Moskovski plačanci Tito je bil objavljal, da je njegovo »bojišče« gotovo in pripravljeno, da na Stalinsovo povelje uresniči sovjetizacijo Balkana. Dejansko pa tega bojišča nikdar ni bilo, saj se nikoli ni postavilo po robu nemškim četam. Res je samo to, da je skušal Tito s svojimi tolpami podminirati Balkan in ga sezoriti za komunistično revolucijo. Res je, da je povsod tam, kjer je nastopil, vladal z opustošenim in uničevanjem, da je moze in mladeniče prisililo pritegovati k svojim tolpam in požigati mesta in vasi. Res je naposled, da je njegovo tako imenovano bojišče razširjalo okrog sebe strah, da bi nato prestrašeno prebivalstvo, ki se je balo za svoje golo življenje, proslavilo za pridobitno in zrelo za komunizem, zlasti proti Moskvi, ki naj bi mislila, da na Balkanu lahko računa s svojimi žariščem.

Kjer koli so nemške čete nastopile proti Titu, se je vselej poskušal hitro umakniti. In to je imel za svoj uspeh, da so se vselej umikali, medtem pa čakal na angleško invazijo in nam nato padel v hrbet. Tega težko pričakovanega izkrcanja pa ni bilo. Vsa izkrcavalna oporišča na obali so trdno v nemških rokah. Titovim izmikovalnim poskusom je pa postavilo pregrado velikopotezno podjetje nemških čet, ki so takoj sploščala lahko zabeležile pomembne uspehe, nato na z novimi udarci potiskala nasprotnika v stisko. Gorski svet s svojimi prepadmi, soteskami, in strmimi pobočjem in štrlečimi skalami seveda zelo otežkoča napredovanje. Tu skuša sovražnik, kjer je pripravljen na boj, sleherno naravno možnost izkoristiti za obrambo.

Nasi lovi in pešci so kos vsem težavam, ki pri tem nastajajo. Utrdili so se v lelih bojov na raznih bojiščih Evrope. Mlači ne zaostajajo za starejšimi in se v vsem ravnaio po primeru starejših, ki pa jih prekašajo po

vztrajnosti. Ko so ti lovi nastopili, so bila pota visoko zasnežena, noči pa običajno mrzle. Kolone so večkrat občutile v snegu. Nato je nastopila odjuga, pota so se zmečala in si se na njih pogrezal do kolena v blato, kakor je to marsikdo poznal že iz Rusije. Toda če je kak voz občital v blatu, je takoj pomagalo deset ali več rok, da so ga izvlekli iz njega. In čim so našli nalet na sovražnika, je vsa utrujenost takoj izginila, zakaj zdaj so ga lahko zgrabili, zdaj so ga lahko držali.

Tako gre pohod naprej po deželi, od enega osvobojenega kraja do drugega. Na cestah se zbira prebivalstvo: na obrazih ljudi se vedno lahko bere občutke strahu, ki ga prizadejala Titova strahovlada. Toda iz njih začetnih pogledov lahko bereš, kaj čuti: To so torej ti Nemci, o katerih nam je Tito pripovedoval, da so roparji in uničevalci, ki nam baia strežijo samo po življenju, lo so torej ti sveži, zdravi, pogumni možje, ki jim v očeh bereš nasmeje in ki nam nihče ne stori nič zalega, narobe, sami se najbolj zgražajo nad uničevanjem, ki nam ga je prinesel Tito!

In tedaj se stegne kakšna roka, ki da nemškim volakom nekaj orehov, labork, ovčjega sira ali kozarek slivovke. Ze takoj po prvih urah nemškega vkorakanja v kraj prihaja v vsako hišo novo življenje, ki toplo de vsakomur. Tisti, ki so se skrivali, da bi jih Tito nasilno ne odvedel, se vsega svoje rešitve. Boj pa se nadaljuje. Ze pomoči Nemci spet odpotujejo iz pravkar zavzelega kraja, tik za petami izmikajočim se in poraženim tolpam. Brezobzirno se bile boji proti balkanskim komunistom, od udarca do udarca, dokler ne bodo naposled popolnoma poraženi.

Izgube tolovajskih tolpe

V zahodni Hrvatski se nadaljuje trebljenje komunističnih tolpe z nezmanjšano silo. Tolovaji so imeli 420 mrtvih in še več ranjenih. Nemške čete so zaselele velika skladišča orožja in zaloz, med njimi 500 min in 18.000 granat, ki so jih izdajalski badogilovci izročili komunistom ob razsuhu.

Ob čiščenju dalmatinskega mesta Dreznice, ki so ga ob razsuhu zasedli komunisti, so imeli tolovaji 1000 mrtvih in 300 ranjenih. Nemške čete so mesto osvobodile in zaplenile pri tem mnogo orožja, posebno streliva.

Neka kozaška divizija je pri Jastrebarskem v zahodni Hrvatski napadla tolovaje in jim prizadejala izgube 120 mrtvih in še več ranjenih. Nemško letalstvo je hkrati uspešno napadlo vožila in zbirališča komunističnih tolpe v srednji Slavoniji.

Bavarski gorski lovi so se le dni ponovi izkrcali na indranskem otoku Duzi otok, kjer so doslej gospodarile komunistične tolpe. Tolovaji so skušali ubežati na badozlovskih ladjah, vendar se jim je to delno posrečilo. Odpor onih tolv, ki so ostale na otoku, so gorski lovi po kratkem spopadu zlomili.

Nemška armada, ki vodi na zahodnem Balkanu boje proti komunističnim tolpam, poroča: na področju te armade so izubili tolovaji v januarju 8103 mrtve, vorietno mrtvih je pa tudi okrog 1000. Ranjenih je 10.000. Razen velikega števila prebežnikov je tudi 2600 ujetnikov. Zaplenili smo 2044 pušk, 6 topov, 4 protiletalske in 4 protiklepne topove, 117 strojin, 42 avtomatskih in navadnih revolverjev, 19 protiklepni pušk, 32 metalecv min, 24 tovornih avtomobilov, 9 radijskih oddajnih aparatov, 1 veliko radijsko oddajno postajo, 2 motorni ladrnici, 1 motorni čoln in 4 jadnice. Razen tega smo zaplenili velike količine streliva, naprav in živil.

Na področju neke druge oklepne armade so imeli komunisti samo v enem tednu izrub 2300 mrtvih, 600 ranjenih in 561 ujetih. Prebežalo je mnogo prisilnih mobilizirancev. Nemške čete so zaplenile več topov, 50 strojin, 10 metalecv min, 5 protiklepni pušk in več sto avtomatskih revolverjev in pušk. Hkrati so uničile velika skladišča orožja, streliva in živil.

Komunisti bi ljudi radi za nos vlekli

Komunisti po našem podeželnju čutijo, kako so si zapravili vse simpatije ljudstva, a ne vedo, kako bi si jih spet pridobili. Poostri so teror in jeli segati po novih slepih, da bi vodili ljudi za nos.

Tako so na primer v Poljanah pri Skocijani jeli pobirati pri ljudeh podpise na prazne pole. Na vprašanje začenih prebivalcev, kaj to pomeni, so odgovorili, da gre za »mir«. Če bo dovolj ljudi podpisalo to »zapisnico«, bo kmalu mir. Ljudje pa poznajo komunistične objube in niso hoteli podpisovati kar na slepo.

Prav takšen namen, siliti ljudi, imajo komunistična »javna delca. Dosele so morali ljudje rušiti javna splota in razdirati ceste, zdaj pa, ko se bliža »mir«, jim morajo spet zaspati. Tisti, ki jim je še do smeha, so ugotovili, da so tolovaji tako res imenitno uredili problem brezposelnosti, saj v komunističnem »miru« pač res vsi delajo, toda ne morda za pravične plače, temveč zastoni.

Kier pa vse prizadevanje nič ne zaleže, se zatečejo tolovaji k »militantom«. Po nekaterih vaseh prireajo komunisti »milinge« vsak teden, toda ljudje so jih prav tako že sili kakor druge svobode. Radi bi spet imeli mir, red in vsaj nainotrebnejše življenske potrebe. Tako pa nimajo ne soli, ne vžgalice, ne kvasa, ne zdravil. Obubožali so, razen tega pa žive v večnem strahu pred »osvobodilci« in »mobilizacijo«. Edino to si želijo, da bi se kmalu rešili tolovajske nadloge, in so vesel, videč, da se bo komunistična zgradba kmalu sama zrušila.

Krivda primorske intelligence

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ljudstvo je davno ve, da to ni nobena laž, saj mora na lastni koži preizkusiti »blagodat« tega komunistično-badogiloveškega sodelovanja na škodo naših življenjskih interesov na vsem primorskem področju. Naše primorsko ljudstvo vse to ve, vidi in čuti, pa bo zato zahtevalo nekod od vas odgovor tudi v tej zadevi, in sicer prav zato, ker je samo za narodni, ne pa revolucionarni ali internacionalistični pokret na svojih tleh!

Primorsko ljudstvo pa vas bo klicalo na odgovor še v nekaterih važnih narodnih zadevah, tako na primer v vprašanju svoje uprave, svojih sol, svojih knjig in časnikov, predvsem pa v vprašanju vseh tistih njegovih najboljših sinov, za katerih vrnite iz svojih ječ in internacij niste doslej niti mignili z mezincom. Razmotrivali ste doslej le o tem, kdo od teh pravih narodnih vodnikov in borcev bi danes odobral vašo politiko in kdo je ne bi, kakor da se z narodnim idealizmom teh poštnjakov lahko baranta po logiki brezvestnih mednarodnih zločincev, ki so jim sveti samo njih protinardni interesi in revolucionarna taktika... Nekod vas bodo tudi vsi ti znani in neznani junaki našega Primorja klicali na odgovor in vas bodo vpraševali, kaj ste storili ves ta čas za ohranitev svetih narodnih svetinj, za katerih očuvanje so oni trpeli. Le nikar ne mislite, da bo to polaganje računov tako lahko in tako enostavno kakor se vam to danes zdi, ko še vedrite in oblačite v znamenju protinardne OFI!

In še nekaj bi vam zaradi vaše odgovornosti pred našim ljudstvom

Na Grosuplje se je vrnilo življenje

Odkar so na Grosuplje prišli domobranci, se je tja spet vrnilo življenje. Edino razvaline še pričajo, kako in kje so gospodarili komunistični »osvobodilci«.

Vlak iz Ljubljane do Grosupljeja že dolgo nemoteno vozi, delavci na popravilno proro pri Čušperku. Obnovil se je tudi že blagovni železniški promet, tako da že nakladajo les in ga vozijo v Ljubljano na prodaj. Tudi pošta redno deluje.

Pred dobrim tednom so nastopili svoja službena mesta novi župani petih občin. Vse svoje delo posvečajo za najnujnejšo pomoč najbolj potrebnim in tistim, ki so jih razbojniki ogropali, jim požgali ali uničili premoženje. Organizacija Prevoda že brezhibno deluje.

Bezugci iz okoliških krajev, živeči pri znanih in sorodnikih v Grosupljem, že želino čakajo, da se kmalu vrnejo domov.

Vsak dan se na Grosupljem javljajo prisilni mobiliziranci, ki se jim je posrečilo, pobegniti od tolovajev. Vsi pripovedujejo, da vladajo v hosti strašne razmere. Tolovaji ne trpe samo zaradi uši in mraza, temveč predvsem zaradi pomanjkanja oblake in stradanja.

Zaplomba imovine upornikov

Z odlokom šefa Pokrajinske uprave so zapleni imetje Kramarju Antonu, delavcu, stanujočemu v Ljubljani, Pokopalska ulica št. 46, ter Kramar Ivanu, zasebniku, stanujoči v Ljubljani, Pokopalska ulica št. 46.

Kmečka organizacija za Ljubljansko pokrajino

Tržaška »Adria Zeitung« objavlja v številki z dne 12. februaria naslednje: Da bi kmetije ljubljanske pokrajine imele svoje zastopstvo, je der Oberste Kommissar in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« izdal odredbo, ki pravi:

Obnova poljedelstva v ljubljanski pokrajini zahteva združitev v poljedelstvu zaposlenih ljudi in ustanovitve organizacije, ki boji temelji za delo kmečkega prebivalstva.

Za ljubljansko pokrajino se ustanavlja kmečko zastopstvo, in sicer za pospeševanje poljedelskega in gozdne gospodarstva ter za strokovno, socialno, moralno in kulturno vzgojo kmečkega prebivalstva.

Kmečko zastopstvo se deli v pokrajinsko kmečko zastopstvo, v okrajnsko kmečko zastopstvo in v občinsko kmečko zastopstvo.

Na celu pokrajinskega kmečkega zastopstva je pokrajinski kmečki zastopnik na čelu okrajnskega kmečkega zastopstva je okrajnski kmečki zastopnik, na čelu občinskega kmečkega zastopstva je občinski kmečki zastopnik. Vsak kmečki zastopnik ima tri namestnika. Prvi skrbi za pospeševanje poljedelskega in gozdne gospodarstva, drugi za pospeševanje poljedelske stanovske zavesti, tretji pa za oskrbo z živili.

Vsak kmečki zastopnik ima ob strani sosvet. V tem so njegovi namestniki in zastopniki kmečkih delavcev, kmečke mladine in zastopnica kmečkega žensstva. V sosvetu pokrajinskega kmečkega zastopnika so še okrajnski kmečki zastopnik, v sosvetu okrajnskega zastopnika pa so občinski kmečki zastopniki.

Pokrajinskega kmečkega zastopnika in okrajnske kmečke zastopnike imenuje šef Pokrajinske uprave, občinske kmečke zastopnike pa imenuje pokrajinski kmečki zastopnik.

Člane sosveta pri pokrajinskem kmečkem zastopniku imenuje šef Pokrajinske uprave, člane sosveta okrajnskega kmečkega zastopnika imenuje pokrajinski kmečki zastopnik, člane občinskih kmečkih sosvetov pa imenuje okrajnski kmečki zastopnik.

Pri izvajanju kmečkemu zastopstvu pristojnih nalog pomaga tem kmetijska zbornica, organizacija kmečkega zadružništva in »Prevode«.

Šef Pokrajinske uprave v Ljubljani je pooblaščen kmečkemu zastopstvu priključiti obstoječe poljedelske in gozdarske organizacije ali pa te razpustiti ter v ta namen izdati zakonska določila.

Šef Pokrajinske uprave bo izdal potrebne predpise za izvedbo te odredbe.

Javno protikomunistično zborovanje delavcev in nameščencev

Glavni odbor Delavske protikomunistične akcije sklicuje za nedeljo 20. t. m. o pol 10. dopoldne veliko javno delavsko-nameščensko protikomunistično zborovanje. Zborovanj bo v veliki dvorani Delavske zbornice.

»dva in stanovsko dolžnost je vsake« delavca in nameščence ne glede na to, ali je zaposlen v javni ali zasebni službi, da se teza zborovanja udeleži in s tem dokumentira svoje narodno in stanovsko zrelost.

Ljubljanski mestni gospodarški urad obvešča interese, da sprejema prijave onih obdolževalcev njih in vojni vrstov ki z letošnjim pomlad še nimajo semenskega krompirja, koruza, fižola ali žit. Ti naj se prijavijo na kmetijskem odseku v Beethovnovi ulici št. 7, in sicer od 15. do 22. februaria v dopoldanskih urah. S seboj naj prinese posestni list ali najemne pogodbe. Prijavljaj naj se na samo najpotrebnejši.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu je določila Pokrajinska uprava v Ljubljani. Ena lila zelena glavna slika stane največ 2 liri, ki slezga zelja 2,50 lira, ohrovt 3 lira, kolerabac 4 lira, krmilne pese 1 lira, črna redkve 3 lira, rumena kolerabac 2 liri, radiča 5 lir, motovilca 10 lir, zelena 4 lira, pora 3 lira, česna 8 lir. Lani so ljubljanci porabili 4.735.601 liter navadnega vina vsoh, 1.506.957 litrov piva, 50.415 litrov boljših vin, 1171 litrov penečih se vin, 24.129 litrov likerjev in ruma, ter 86.677 litrov raznega žnana. Za pivo so lani ljubljanci izdali okrog 1.584.785 lir, za navadno vino pa okrog 104.183.222 lir. V primeri s prejšnjimi leti so te številke o potrošnji vina zelo visoke, da celo rekordne. Statistika namreč kaže, da so ljubljanci prav v tem najsilnejšem letu slovenske zgodovine porabili toliko vina kakor še v nobenem letu zadnjega desetletja.

Uprava ljubljanskega narodnega gledališča je iz naklonenosti do uboge praberelega podeželskega prebivalstva priredila v ponedeljek 7. februaria brezplačno predstavo »Cvrček za pečov«. Naši begunci so bili tega prijetnega iznenadenja zelo veselji in so se predstave v polni meri udeležili.

Prevod piva vse ene trgovce, 3. so meseca oktobra vrnili skladišča Prevoda fižol, belo moko in sardine, a vrtnih živil še nimajo odinanih v vpsnikih, naj svoje prejemnice prinesejo najkasneje do 19. t. m. zaradi odpisa Prevoda. Gosposka ulica 12, ker lih po tem roku Prevod ne bo več odpisoval.

V zadnjem času se je v Ljubljani raznesla govorica, da samo zato nimamo več tako pogosto letalskih alarmov da dela v uradih in po tovarnah ne bi zastajala. Jasno ko beli dan je, da je takšna trditve popolnoma nesmiselna in neutemeljena. Kadar koli bo ljubljani pretela letalska nevarnost, bodo sirene spet zafuile. Ljubljanci na pa so si strogo držati navodil, ki jih je urad za protiletalsko zaščito že nekatkrat izdal in nanje opozarjal.

A. S.

Zatemnitev od 18. do 6. Ravnajte se v lastnem interesu strogo po zatemnitvenih določilih. Niti en žarek ne sme prodreti iz stanovanj!

Razdelitev nagrad za najboljše domobranske koračnice

Poveljstvo Slovenskega domobranstva je po razpisu nagrajnih natečajev za najboljše koračnice prejelo mnogo pesmi, izmed katerih jih je pa prišlo v poštev samo 10.

Komisija, ki se je 27. januarja t. l. ob 17.30 sestala v opernem gledališču, so tvorili: predsednik podpolkovnik g. Ferdo Herzig, namestnik upravnika drž. gledališča v Ljubljani: član: nadsvetnik g. Hary Svetel, ravnatelj opere g. Vilko Ukmar, ravnatelj drame g. Ciril Debevec; skladatelj g. Janez Gregor, kapelnik g. Florian Leskovar, stolnik g. Ladislav Lah, nadporočnik g. Daniel Barle, književnik g. Stanko Kocičar.

Komisija je soglasno sklenila, da prve nagrade ne dobi nobena izmed koračnic, drugo nagrado, torej 300 lir, prejme pesem z geslom »Za vero in dom«, pesem z geslom »Kriški-Bistrane pa dobi nagrado 200 lir.

Poveljstvo Slovenskih domobrancev vabi tekmovalce, da se zlagajo v Srednji tehnični šoli v Askerčevi ulici, I. nadstropje, kjer bodo dobili svoje pesmi nazaj, ali sklenili dogovor za odkup.

Postaja za hitro pomoč

Skupinsko zaklonišče v hotelu »Slon« je preurejeno in bo vnaprej služilo za postajo hitre zdravniške pomoči. Prebivalstvo, ki bi bilo z letalskim alarmom presenečeno na cesti, se ne more več zatekati v dosedanje javno zaklonišče v hotelu »Slon«. Poslužuje se naj bližnjih javnih zaklonišč v palači »Bate« in TPD.

Obvestila

Slovenskega Rdečega križa

Zahvale: Slovenskemu Rdečemu križu so darovali: Ga. Pavla Arko v poslastev spomina pok. ge. Elize Matko, znesek 150.—, g. Drame Jurčiča in Krašove namesto rož na grob pok. g. Zalka Ivana 150.—, g. Jeraj Anton, belon, moister, Trata 5 1200.— za povračila, uslužbenec tvrdke I. Avšič namesto cvetja na grob pok. g. Simnovca Aloiza 150.—, g. Hieng Janez namesto vence na grob pok. g. Rajka Mlejnika 100.—, v isti namen g. Hieng Ernest 200.— in rodina g. ing. Prelovška 1200.— Prisrčna hvala!

Prispevki za Zimsko pomoč davka prosti

Z odobritvijo Šefa pokrajinske uprave so izredni prispevki za Zimsko pomoč, ki so jih privatna podjetja izplačala svojim uslužbencem oproščeni vseh davčin, torej tudi uslužbenskega davka.

To pa velja samo za izredne prispevke, ne pa za običajna božična odposno novoletna izplačila kakor trinaest mesečno plačo t. sl.

Osebnosti

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: Inž. Bogdan Smole, upravitelj mestne priprave in gđ. Mara Majaronova; g. Oskar Treštnjak, poslovodja in gđ. Silva Dolencova.

Cestitamo!

UMRLI SO:

V Ljubljani: Franc Komar, strojni stavec; Ivan Ogorelec, bivši gostilničar; Franc Suher, profesor v pok.; Ivan Šipek; Marija Pušar; Marija Dintarjeva; Jakob Stuhel; Ciril Pibernik; Ana Leskovec; Anton Bregant, nadzornik pruge drž. žel.; Miroslav Praprotnik, šolski upravitelj v pok.

Nato sožalje!

Nesrečna ljubezen lepe nemške slikarke

»Ljubka mlada nemška slikarka Angelika Kauffmannova se je te dni na skrivaj poročila s švedskim grofom Frederikom von Hornom.« Ta novica je novembra leta 1767, dvignila v Londonu veliko prahu. Še več je presenečenje za družbo in celo za kraljevo hišo so bili pa medeni tedni mladega para. Ni minil dan, ne da bi Londončani slišali o Angeliki, njenem zakonu in njenem možu.

Angelika Kauffmannova je prišla na Angleško iz Italije, kjer se je učila slikarstva. V Londonu je niso samo zaradi svoje nadarjenosti navdušeno sprejeli, temveč predvsem zaradi njene naravne ljubezni, prikrplosti in zorne mladosti. Kmalu je postala londonska modna slikarka; če si hotel kaj veljati, si naročil pri njej portret. Angelika je imela kmalu roj oboževalcev in tudi resnih snubcev. Sin devonshirskega vojvode in slavnega slikarja Reynolds, tedanji predsednik kraljevske akademije, sta jo prosila za roko, toda Angelika je oba odklonila. Čutila se je sicer ponosno, vendar se ni hotela vezati za vse življenje, ne da bi je z bodočim možem združila najčistejša ljubezen.

Naposled je pa mlada, oboževana slikarka le izgubila srce. Darovala ga je švedskemu grofu von Hornu, potemcu znane švedske plemenitaške družine in bogataša, da mu tedaj čas ni bilo para. V Londonu je zelo razkošno živel. Obdal se je z neštevitimi služabniki in razsiral denar na debelo.

Mlada Angelika, ki je vse življenje samo slikala in se učila, je imela lepo navado, da je sleherni svojo odločitev zaupala svojemu očetu, ki je bil tudi v slikarstvu njen prvi učitelj. Bogve zakaj mu pa le ni povedala, da se je z grofom Hornom na skrivaj poročila. Morda ji je zaročenece prigovarjal, naj še nekaj časa

Listek „Družinskega tednika“

Zakaj se nam zdi piščanec ljubek, mlad vrabec pa grd?

Napisal dr. Bernhard Grzimek

Če smo kdaj imeli priložnost, opazovati gnezdo mladih kosov, se bomo spomnili, kako so mladiči, čeprav še slepi, vselej šinili kvišku in zazijali, ko je priletela h gnezdu stara kosovka. Če smo počakali, da so požeruhi pospravili hrčve in žuželke in nato še sami stopili h gnezdu, smo opazili, da se noben kljun ni zganil. Brž ko jim pa malo ponagajamo in jim pomolimo prst, spet šinejo vse glavice hkrati kvišku. Če pridemo h gnezdu čez nekaj dni, ko so mladi kosiči že spregledali, bomo videli, da ne iztegujejo več vratov navpično navzgor, temveč postrani, proti kljunu stare kosovke. Zanimajo nas, ali jim je poznanje matere že prirojeno, ali so se pa v tem kratkem času, odkar gledajo, naučili, da jim takšno temno, debelušno bitje na dveh nogah prinaša hrano.

Da bi to ugotovili, smo prevzeli sami dolžnost kosje matere in smo hranili mladiče umetno v laboratoriju. Mladiči so se že v laboratoriju izlegli in niso torej še nikoli videli kakšnega piščanca ali celo kosovke. Ugotovili smo, da slepi, mladi kosi iztegujejo vrat in odpro kljun vselej, kadar se približa gnezdu kakšen predmet, toda samo pod enim pogojem: če se ta predmet giblje. Če namreč približamo gnezdu okroglo zrezano lepenko in z njo mahljamo sem in tja, mladički željno odpirajo kljunčke; brž pa ko smo to lepenko zatanknili za gnezdo, da je mirovala, se nihče več ni zmenil zanjo.

Če smo mladiče pokazali dva predmeta, smo z lahko ugotovili, kateremu so po prirojenem nagnjenju dali prednost. Vsekakor je moral biti pa predmet nad njihovimi očmi, čeprav so bili plitki še slepi. Brž ko smo predmet pomaknili niže, so se zijajoči kljunčki zaprli. In tudi če smo svoje gojenice več tednov krmili samo od spodaj navzgor, jih nismo mogli vzgajati tako, da bi zazijali, če smo se jim približali s kakšnim predmetom od spodaj navzgor. To dokazuje, da imajo plitki prirojen instinkt, ki ga tudi izkušnja ne izpodrine.

Prav tako so mladiči, ko so izpregledali, imeli raje temne predmete in ne svetlihi, čeprav smo jih dolge tedne krmili v belih plaščih. Če imamo torej okroglo lepenko ploščo, ki ima nalepljen na eni strani nekakšen kljun iz lepene in je na eni strani bela, na drugi črna, homo s poskusi dognali tole: brž ko je »kljun« nad očesno višino mladičev, se odpro vsi kljunčki. Če zasukamo ploščo tako, da gleda »kljun« navzdol, se nihče ne zmeni zanj, prav tako tudi ne, če obrnemo ploščo tako, da vidijo mladiči kosi belo stran. Če na ploščo spet obrnemo, tako da vidijo plitki črno stran in štrli »kljun« navzgor, že zijajo spet vsi mladički in iztegujejo vratove proti »kljunu«.

Tako smo prišli do zaključka, da je mladim kosom podoba njihove matere pač prirojena, toda samo v velikih obrisih. Slika matere in očeta, ki je v mladih plitkih možganih zasidrana že od rojstva, bi takole opisali: nekaj temnega, nemirnega, spodaj večje,

zgoraj manjše, prihaja od zgoraj. V živalskem kraljestvu je pač instinkt poseben razvit. Plitje samice na primer takoj spoznajo zaljubljeno petje samcev, čeprav ga prej še nikoli niso slišale. In skromna račja samica tudi takoj po pisanem perju spozna svojega ženina, čeprav je vse življenje preživela sama in ga še nikoli ni videla.

Mlad kos ne ve natanko, kakšen kljun in kakšno perje ima njegova mati, toda groba slika staršev mu je prirojena. V naravi pač ni lepenk z umetnimi kljuni, zato plitje svojo mater najprej čuti, ko pa izpregleda, jo tudi do podrobnosti spozna. In tako odpira kljunček, kadar se mu ona približa, ne odpre ga pa, če vidi sonce ali nebo. Pozneje pa tudi z izkušnjami dožene vse podrobnosti svojih staršev.

Če je takšna prirojena slika zelo splošna, si pa žival vse tiste podrobnosti, ki si jih z izkušnjo pridobi, zelo zapomni. Svojega volčjega Džingisa sem naučil, da se je na povelje v sobi lepo zleknil. Ko sem mu nekoli na travniku pred gosti velel, naj ponovi to umetnijo, me ni ubogal. Tedaj sem spoznal, da mu manjka okolje in da zna to umetnijo samo v določenj sobi, kjer sem ga dresiral. Prav tako bi mladi kosi, hranjeni najprej v gnezdu, pozneje v laboratoriju, sploh ne odprli kljunov, če bi se z njimi še tako trudili, ker bi bili v čisto tujem okolju.

Torej je vendar precejšnja razlika med prirojenim in privzgojenim znanjem, med instinktom in življenjskimi izkušnjami. Tudi ljudem, posebno ženskam je prirojeno, da se jim dojenčki zde »ljubki, sladki, srčkani«. Če si zadevo pobliže ogledamo, bomo videli, da imamo tudi tukaj opravka s prirojeno sliko o ljubezni. Predmet, ki se nam zdi ljubek, mora namreč imeti tele temeljne lastnosti: oči, ležeče sredi glave, kratke in debele ude, biti mora okroglih oblik in imeti precej veliko glavo z izbočenim čelom, mehko, prožno površino in predvsem okrogla, strleča lica. Morda prav zaradi teka dojenčka sproži v prsih mlade ženske, ki še sama ni mati, sladke občutke materinstva in nežnosti.

Vsa bitja, celo mrtni predmeti se nam zde ljubki, če imajo vsaj nekaj teh temeljnih znakov. Zdi tudi razumljivo, zakaj se nam zdi piščanček ljubek, mlad vrabec nas pa odbija. Slika piščanca se zelo približuje našemu prirojenemu, instinktivnemu vrednotenju ljubezni. Piščanček je okrogel, mehak, ima okroglo glavo, somerno ležeče oči, debele in kratke ude. Čeprav v resnici ti udi niso debeli in kratki, vendar jih takšne vsaj na videz dela njegov puh. Kako drugačen je mlad vrabec. Kakor kup nesreče se nam zdi. Dolg kljun ima, dolge, koščene noge, je ozglat in koničast. Ta slika prirojenemu človeškemu pojmovanju lepote ne ustreza, zato se nam zdi mlad vrabec grd.

Prav tako je tudi z drugimi živalmi. Zanjek, veverica, mlad lev, mlada račka, vsi ti so nam všeč, ker njih zunanost ustreza instinktivnemu človeškemu pojmovanju ljubezni. Nihče se pa ne more ogreti za mlado opico, čeprav je po svojem rodu bližja človeku kakor na primer veverica. Mlada opica je namreč gola, suha in se nam zdi zato grda in neobčljiva.

Med živali, ki jih imamo instinktivno radi zaradi njih zunanosti, moramo prišteti tudi psičke-ljubljence: mopsa in pekineškega psička. Oba sta

debelušna, imata debele glave in napeta »lička«. Pekinski psiček je pri ženskah še bolj priljubljen kakor mops, menda zato, ker ima tako mehko površino in ker dela njegova dlaka še bolj vtis napetoličnega debeluščka.

Res je: čim bolj prodremo v bistvo živali, tem bolj spoznavamo sami sebe. (Frankfurter Illustrierte)

Prebrisanka

Nemški napisal
Hans-Horst Brachvogel

Ker mi je bil pošel bencin, sem ustavil avto na robu neke stranske ceste, sedel na podnožnik in čakal, da bo mimo privozil kakšen avto in bom njegovega lastnika prosil za bencin. Ker dolgo nihče ni privozil po cesti in je sonce čedalje bolj pripekalo, sem slekel jopič, odvezal kravato in zavihal rokave.

Zdajci sem v daljavi zapazil hitro se bližajoč oblak dima. Stopil sem na sredo ceste in pomahal. Avto se je bližal z vso naglico, potem je vozač močno zavril in avto je obstal pred menoj. Od presenečenja mi je omahnila roka, s katero sem bil mahal. V avtomobilu je sedelo izredno lepo deklet.

»Halo,« je vzkliknila in me prebudila iz otopelosti.

Povedal sem ji svojo željo, potem si pa brž zavezal kravato in oblekel jopič. Zelo nerodno mi je bilo.

Pozorno me je pogledala, potem pa ljubko zazehala. Takoj nato se je ljubezno nasmešnila in pokazala dve vrsti belih zob.

»Tako utrujena sem,« mi je položila, »že dve uri sem na poti.«

»Najbrže niste vajeni dolgih voženj,« sem ji dejal.

»Ne,« je priznala. »Šele od včeraj imam avto in sem si predaleč upala.«

Spet se mi je ljubezno nasmešnila, potem pa rekla:

»Ne morem vam dati bencina, a če hočete, se lahko z mojim avtomobilom peljete do prve bencinske črpalke. Jaz bom med tem legla poleg vašega avtomobila v travo in si nekoliko odpočila. Ali vam je všeč tako?«

Bil sem močno presenečen zaradi njene zaupljivosti. Seveda sem njeno ponudbo od srca rad sprejel.

»Prav gotovo boste tudi moj avto znali šofirati,« se mi je nasmešnila. Samo priklimal sem. Počakal sem, da je izstopila, potem sem pa sam sedel na njeno mesto.

Zdajci se je deklet veselo zasmejalo. Začuden sem jo pogledal. Dvignila je roko in mi pokazala oblak dima, ki se je počasi bližal.

»To bodo debelo pogledali,« je potem dejala. »Neki mladenič me namreč že ves dan zasleduje in se mi vsiljuje na vsakem križišču, kjer me dohite.«

»Nesramneži!« sem vzkliknil.

»Da,« je navihano pritrdila. »No, zdaj jih bom pošeno za nos polegnila. Skrila se bom za vaš avto in oni bodo misleli, da še zmerom sedim v svojem avtomobilu, podlij za vami in se naposled prepričali, da so se zmotili.«

bi posvetila svoje življenje petju ali slikarstvu.

Ko se je mudila v Milanu, jo je modanski vojvoda povabil na svoj dvor in se ni mogel načuditi njeni lepoti, skromnosti in nadarjenosti. Kmalu je mlada Angelika postala slavna slikarica kardinalov, vojvod in grofov. Tedanja plemenitaška družba jo je oboževala. Mlado, lepo deklet, tako skromno in nadarjeno — česa takšnega razvajena družba tistih dni ni bila vajena. Angelika se pa ni prevzela. Slikala je, se učila, se izpopolnjevala. Iz Italije je odpotovala na Angleško.

Ko je prišla v London, je njeno ime že blestelo na umetniškem nebu. Takoj je imela kupe naročil in roje oboževalcev. Vendar mlada slikarka ni bila popolnoma srečna. Če se je v razkošni kočiji peljala na izprehod po londonskih ulicah ali pa v cerkev k maši, je s tihim domotožjem mislila na svojo rodno vas in na preproste ljudi v njej, ki so tako drugače živeli kakor zdaj ona. »Kako se življenje izpreminja,« je nekoč dejala. »Ko sem bila še otrok, sem morala pogosto zjutraj v mraku do kolena gaziti sneg, da sem prišla v cerkev, zdaj mi pa nebo nepričakovano poklanja toliko darov!«

Leni Angeliki pa sreča v ljubezni ni bila naklonjena. Že v Italiji ji je dvoril mlad florentinski slikar. Zdelo se je, da bosta srečna, toda bogve zakaj so se njuna pota nenadno razšla. In nato udarec z lažnim grofom. Ko je Angelika naposled odpotovala z Angleškega in se je stalno nastanila v Rimu, ni bila več mlado, neizkušeno in življenja željno deklet, temveč zrelo, težko preizkušena žena, ki je bila največ, kar je imela, svojo ljubezen in svoje srce, darovala sleparju.

V Rimu se je Angelika pokorila želji svojega očeta in se poročila s 50 letnim beneškim slikarjem Zuchijem, izvrstnim človekom, ki bi bil pa po letih lahko njen oče.

Vendar so bila ta leta v Rimu med najmirnejšimi leti njenega življenja, polna dela in tihe sreče. An-

Veselo mi je pomahala, potem je pa urno zlezla za moj avto.

Jaz sem poglinal in se odpeljal. »Nedvomno sem ji bolj všeč, ko oni vsiljivci,« sem zadovoljno pomislil.

Cesta je bila prazna, zato sem lahko hitro vozil. Čez deset minut zasledovalcev nisem več videl. Šele ko sem se vračal, sem jih srečal. V avtomobilu so sedeli trije mladeniči in mi pomahali. Porogljivo sem se zasmejal in odpeljal dalje. Potem sem zapazil, da so avto obrnili in me zasledovali. Tedaj sem zavril in obstal. Hotel sem nesramnežem pokazati, da sem vzel damo, ki jo zasledujejo, v svoje varstvo. Odprl sem vrata, vzel v roke steklenico vina in nadevane kruške, ki sem jih bil spotoma kupil za svojo varovanko, in izstopil. Zasledovalci so nekoliko zaostali. Počakal sem jih.

Komaj je njihov avto »privozil do mene, so vsi hkrati vzkliknili:

»Kje imate ono deklet?« Potem so vsi trije izstopili in prišli bliže.

»To vas prav nič ne briga,« sem jim predrzno zabrusil v obraz.

»Odgovorite!« so silili vame.

»Ne dotaknite se mene sem zaklical odločil steklenico z vinom in kruhke na tla, potem pa urno zamahnil s pestjo proti bradi prvega, ki se mi je približal. A mož je moj udarec prestregel, potem se mu še drugi prišli na pomoč in naposled sem premagan obležal na tleh in krj mi je curljala iz nosa.

»Bedaki!« mi je zabrusil v obraz eden izmed zmagovalcev. »Tisto deklet mi je davi ukradlo moj avto. Tu so moje listine. Avto, s katerim sem se pravkar peljal, je moj. Če ne bi bilo vas, bi jo bili že davno ulovili. Zdaj imamo samo avto.«

Nisem mu odgovoril, ker sem si moral priznati, da ima prav.

Potem sem moral mirno gledati, kako so se moji zasledovalci odpeljali, mene pa pustili na cesti. Ker je sonce še zmerom močno pripekalo, sem slekel jopič, odvezal kravato in legel v travo. Potem sem se tolažil z vinom in kruhki, ki sem jih bil namenil svoji varovanki, ki se je med tem z mojim avtomobilom odpeljala že borce kam. Z ženskami danes nisem hotel imeti nič več opravka.

OKVIRJI
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

Prima lufa vreče
na prodaj
PETRONAFTA
Ciril Metodova 35a (prej Tyrševa)

Torbice, rokavice, čevlje itd. barvajte s specialno barvo: ki usnujo no škoduje. Blaks, Napoleonov trg.

ZAMASKE stare, neuporabne in vsakovrstne odpadke kupimo v vsaki količini. Emonska c. 2., dvorišče — pisarna.

USODNO NAKLJUČJE

Moč prve ljubezni

Zgodba dekleta, ki je petnajst let čakala svojega izvoljenca, in ga v poslednjem trenutku izgubila

Gospodu Stellu se je zdela Antonija Kunzejeva ženska, s katero je lahko človek brez sramu govoril o vseh svojih težavah. Bila je dober tovariš. Sicer ni bila lepa ko kakšna filmska zvezda, vendar je imela ljubko postavo in prekrasne oči. Skratka, bila je ženska, kakršno si je želel gospod Stell za ženo.

Morda je že prekoračila trideseto leto starosti, morda tudi ne. Saj dandanes človek pri ženskah ne more tega kar tako z gotovostjo reči. Kljub temu so jo pa gostje postajne okrepčevalnice zelo radi imeli in je bil gospod Stell, njen šef, zelo zadovoljen z njo.

Gospod Stell je bil suhljat, sam vase zaprt mož, ki skoraj ni mislil na drugo ko na svoje delo. Zmerom je moral trdo delati in nikdar ni imel časa, da bi se smukal okrog žensk. Ko je pa ugledal gospodično Antonijo, se je na prvi pogled vanjo zaljubil in ji od tega trenutka dalje skušal venomer dokazati svojo ljubezen. Antonija se pa ni zmenila za njegovo snubljenje. Zdelo se je, ko da nekoga čaka.

»Poslušajte, Antonija,« ji je gospod Stell dejal nekega večera. »Vsak dan sem starejši — in naposled tudi vi niste več med najmlajšimi. Dobro veste, da je moja največja želja, da bi se z vami poročil. Ničesar si bolj ne želim. A vi se mi zmerom izmikate...«

Gospod Stell je v zadregi obmolnil. Antonija je s sklonjeno glavo stala pred njim in molčala. Gospod Stell je čez nekaj časa zajecjal:

»Ali pa morda čakate koga drugega?«

Zdaj ji je naposled zadal vprašanje, ki ga je že tako dolgo mučilo. Gospod Stell si je na tihem oddahnil.

Antonija je zdaj počasi dvignila glavo in tiho dejala:

»Gospod Stell, bili ste zmerom ljubeznivi z menoj, morda še bolj, kakor sem zaslužila. Že čisto sem mislila, da bi se naposled lahko poročila z vami. A zadržuje me nekaj, česar nihče ne ve, a vam bom zdaj zaupala. Morda me boste potem razumeli — in počakali...«

Potem je začela pripovedovati:

»V mojem rojstnem kraju, kjer sem hodila v šolo in se družila z mladino svojih let, je bil doma tudi Georg Grand, že takrat največji divjak med dečki. Pri nobeni pustolovščini ga ni manjkalo. Imela sem ga rada, ljubila sem ga in to še mnogo prej, preden sem vedela, kaj je ljubezen. Kar koli je storil, zmerom se mi je zdelo prav. Ko sva bila stara nekako šestnajst let, mi je lepega dne priznal, da tudi on mene ljubi. Čutil je minilo že petnajst let.«

Gospod Stell je prikimal in pogledal v tla. Antonija je nadaljevala:

»Doma ga nihče ni maral. Bil je preveč divjaški in se je vsem zameril. Zato se je lepega dne odločil, da bo šel po svetu. Prišel je k meni, da bi se poslovil. Ti edina si me imela rada in si mislila name, mi je rekel. Potem me je vprašal, ali ga bom počakala. »Vrnil se bom, mi je tedaj dejal, morda bo trajalo dolgo, da bom postal kaj pametnega. A prišel bom zanesljivo in te odpeljal s seboj!« Tedaj sem mu obljubila, da ga bom čakala. Da, gospod Stell, čakala sem ga dolgih petnajst let in — morda se vam zdi blazno — čakam ga še danes. Svojo obljubo bom držala vse do tlej, dokler ne bom izvedela, kaj je z njim.«

Gospod Stell je prikimal in molčal. Kaj je pa hotel tudi reči?

Tako so minili dnevi, tedni in meseci. Antonija je čakala, kakor pač čaka dekle na svojega princa. Večkrat ji je Stell skušal zadati kakšno vprašanje, a Antonija je vselej samo zmajala z glavo in zastrmela v daljavo.

Nekoga dne je Antonija, ko je iz daljave zaslišala brnenje vlaka, stopila na peron in gledala dolge vagone, ki so drčali mimo nje. Iz njih so gledali obrazi tujih ljudi, ki so prihajali z juga in potovali proti severu.

Na lepem se je pa Antonija zdržnila in zastrmela v vagon, ki se je ustavil ravno pred njo. V njem je sedel Georg Grand. A ni bil sam. Antonija je videla, da ima na rokah jekleno verigo, pritrjeno na roke nekega drugega moža, sedečega v temi. Ko vklopana je obstala na mestu in s široko odprtimi očmi zastrmela vanj. Potem so jo obliše solze. Kakor skozi tenčico je videla Georgov upadli obraz, sive podočnike, njegove vročice oči, slabo ponočeno obleko in svetlikajočo se verigo na njegovih rokah.

Tedaj se je Antonija obrnila in odhitela v okrepčevalnico k Stellu.

Gospod Stell je imel prav tedaj veliko dela in jo je opazil šele, ko je že stala poleg njega. Antonija mu je vsa zasopla dejala:

V Berlinu imajo že 23 menjalnic, kjer lahko ugodno zamenjaš rabljene predmete. Ko prineseš predmet, ki ga nameravaš zamenjati, v menjalnico, ga pregleda strokovnjak in ti da polrdilo o njegovi vrednosti. V posebnih steklenih omarah so razstavljeni predmeti, ki jih lahko še dobiš; med njimi si izbereš tistega, ki ustreza tvojemu okusu in višini zneska, napisane na polrdilu.

»Gospod Stell, zdaj ne bom več čakala, če me še hočete...«

Tedaj jo je mirni in premišljeni gospod Stell privel k sebi in jo pred vsemi gosti poljubil. Poljuboval jo je še potem, ko je brzec že odpeljal s postaje.

S tem bi bila ta neznatna, a resnična zgodba prav za prav končana. A povedati moramo vseeno še njen pravi konec.

Ko je naslednji dan brzec privozil na svoj cilj, sta Granda in njegovega spremljevalca čakala na postaji dva detektiva. Oba moža sta bila neobrita in utrujena od dolge vožnje. Tedaj je eden izmed detektivov stopil h Grandu in mu podal roko, rekoč:

»Dragi prijatelj, dovolite, da vam najprej sporočim veselo novico, da vas bo naš poveljnik jutri imenoval za poročnika tajne policije. Čestitam!«

»Prepozno,« si je ob tej novici mislil Grand. Na postaji, katere ime je pozabil, je bil namreč videl svoje dekle, ki je nekega tujca pred vsemi ljudmi poljubovala tako, kakor poljubila ženska samo svojega moža. Tedaj je vedel, da ga njegova Antonija ni dovolj dolgo čakala.

Pogumni vajenec

Iz Coswiga pri Dessau poročajo o izrednem pogumu mladega vajenca, ki je sam ujel pobeglega jetnika. Proti večeru so se kaznjenci vračali z dela zunaj v kaznilnico. Eden izmed njih je v mraku skočil iz vrste, se pognal na kolo, stoječe pred neko trgovino, in pobegnil. Ker se je medtem že stemnilo, ga niso mogli ujeti.

Drugo jutro je pa pobeglega kaznjence spoznal 15letni trgovski vajenec Günther Chemnitz na cesti proti Zieku. Fant je stekel za njim in ga prijel. Kaznjence se mu je dvakrat iztrgal, hoteč pobegniti, toda pogumni vajenec ni odnehal. Ujel ga je in izročil oblastem. Za svoje dejanje bo vrli mladenič prejel posebno priznanje.

(Deutsche Adria-Zeitung)

Dehidrirano presno maslo?

Avstralski kemiki so iznašli postopek za izdelovanje presnega masla, ki se tudi pri tropski vročini ne raztaja. Ta »Tropical Spread Butter«

je baže izvrstnega duha, nima nobenih škodljivih kemičnih primesi in je izredno masten.

Postopek je tale: posebno mastno presno maslo dehidrirajo, tako da mu odtegnejo čisto toščo. Zdaj dodajo nekaj soli in 19% posušene maslene toščice, razen tega pa še nekaj mleka v prahu, pripravljenega iz posnetega mleka. Takšno presno maslo se prične taliti šele pri 60° C.

(Deutsche Adria-Zeitung)

Švedska upa na velik izvoz lesenih hiš po vojni

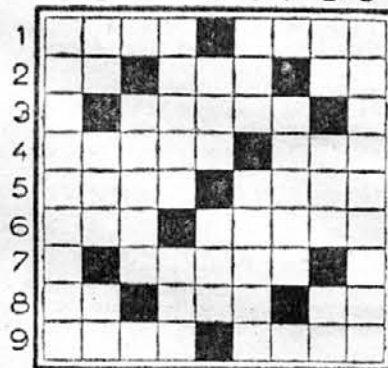
V švedski lesni industriji so prepričani, da se bo izvoz lesa po vojni zelo dvignil. Že zdaj je na švedskem dovolj delovnih moči za dvig lesne produkcije, tako da je bilo mogoče lesno industrijo zelo razširiti.

Švedi so pa prepričani, da bodo po vojni vse države potrebovale za gradnjo razrušenih hiš mnogo lesa in da bo tedaj izvoz švedskega lesa in lesenih hiš v tujino zelo poskočil.

(Deutsche Adria-Zeitung)

Križanka štev. 6

1 2 3 4 5 6 7 8 9

POMEN BESED

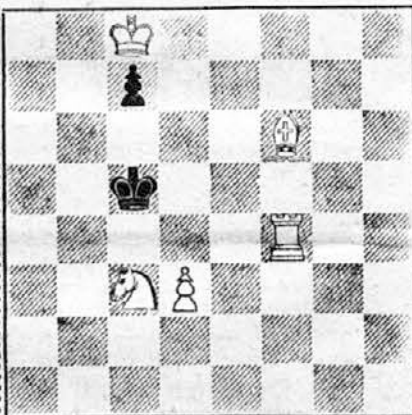
Vodrovano: 1. Evropska prestolnica. Tihi dom. — 2. Oblika pomožnega glagola. Veznik. Predlog. — 3. Jed. — 4. Sad. Prislov. — 5. Starost. Prislov redovanja. — 6. Žensko krstno ime. V revoluciji vsakdanji gost. — 7. Francoski pisatelj in zgodovinar (1823—1892). — 8. Glavni števnik. Gospodinjska kemikalija. Medmet. — 9. Bajno bitje. Eno izmed najvišjih in najdaljših gorovij sveta.

Navpično: 1. in 9. Dva pojma iz vojnih poročil. — 2. Oblika pomožnega glagola. Potreben v večjem gospodinjstvu. Oblika pomožnega glagola. — 3. Rokodelec. — 4. Živino-rejčev pridelek. Žensko krstno ime. — 5. Zgodovinska doba. Vrsta antilope. — 6. Ne tiči zmerom zajec v njem. Evropska prestolnica. — 7. Severnoameriško mesto. — 8. Predlog. Najvažnejši zaimek. Pesem. — 9. Gl. 1.

ŠAH

Problem št. 6

Sestavil Otto Nemo (1902)

Beli: Kc8, Tf4, Lf6, Sc3, Pd3 (5).

Črni: Kc5, Pc7 (2).

Mal v 3 potezah.

Rešitev križanke št. 5

Vodrovano: 1. okras; sloga. — 2. prehod; obod. — 3. eks; bon; era. — 4. Ra; galeb; in. — 5. pl. (= plural, množina); gorica. — 6. prag; nada. 7. PREVOD; no. — 8. le; arena; se. — 9. evo; ave; trs. — 10. šoja; amulet. — 11. Adela; omama.

Navpično: 1. opera; pleša. — 2. Krka; prevod. — 3. res; pre; oje. — 4. ah; glava; al. — 5. soba; gora. — 6. dolg; deva. 7. neon; Nemo. — 8. lo; brana; um. — 9. obe; ido; tla. — 10. Gorica; Srem. — 11. Adana; cesta.

Rešitev problema št. 5

1. Kc1—d2, Kc4—f5; 2. Df2—h4! Kf5—e4; 3. Dh4—g4, Kc4—d4; 4. Sf4—d3 mal.

Omar najde Farido

Čudovita pravljica iz »Tisoč in ene noči« Priredil in narisal Hotimir V. Gorazd

...kjer sta bila zelo dobro pogostočena. Farida je po razburljivih dogodkih našla mirno in varno pribežališče.

Omarju in Faridi je bil prijazen pritlikavec zelo všeč. Dajali so si znake

z rokami in prav lahko so se sporazumeli.

Na njegovo povabilo so se podali v njegovo taborišče. Tu sta bila dobro pogostočena.

...in ko se je Farida odpravila

počutku, je pritlikavec povabil Omarja, da prisede k njegovemu ognju.

Tu je Omar zvedel, da je pritlikavec jasnoviden; bil je presenečen, ko mu je povedal vse dosedanje doživljanje in nezgode.

Še bolj napeto je poslušal, ko mu je prišel govoriti o prihodnosti. ...in ko je mali človeček končal, ga je obdala nepopisna groza.

Celo preostalo noč ni našel počitka in ko se je pokazal prvi svet dneva, je poklical Farido ter se poslovil od svojega gostitelja.

Srašno je težilo Omarja, ko sta nastopila svojo pot... vendar pa, ko sta dospela na vrh nekega griča, je ravno vželo sloto

sonce. Pozabljeno je bilo prerokovanje, z neomajanim pogumom in voljo je šel Omar s Farido novim dogodkom nasproti.

KONEC

Dama in ljubani

• ROMAN • NAPIŠAL MARIJ SKALAN •

Tedaj je pričela spoznavati, da se mora odločiti za zadnje, za igro na črno samo karto. Če jo dobi, dobro, če jo izgubi, naj se zgodi kar ji je usojeno! Nemara ji je bilo že od vsega začetka določeno, da bo končala svoje življenje v vodi ali pod kolesi. Enkrat je že stala tik pred izpolnitvijo. Samo neumno naključje ji je preprečilo zadnji skok.

»Koliko lepše bi bilo, da se je zgodilo,« si je dejala. »Tako srečna bi bi bila odšla od tod. S sladko ljubeznijo v srcu, s spominom na preleseno noč v duši in nič tega ne bi bila doživela, kar me je čakalo po tisti poti. Zdaj bi bilo vse okoli trave in pričenjale bi poganjati cvetice. Jaz pa ne bi vedela, da je gori nad menoj pomlad, da obseva pokrajino in mesto toplejša sonce in se v logih oglašajo prvi ščetki zaljubljenih plic. Se tega nemara ne bi vedela, da ležim v naročju pramitu, ki je najusmiljeniši od vseh usmiljenih...«

XV.

Bilo je neko soboto v aprilu. Od Barja navzgor je vel čez mesto lopotel veter in gnil po večernem nebu nekaj raztrganih črnih oblakov. Po ulicah in cestah so že gorele luči.

Nada je prihajala od večerje in ni vedela, kam naj gre. Ali naj odide domov in leže, ali naj se napoti oprezoval za Dušanom? Mikalo je ni prav ne prvo ne drugo. Tako je obstala na križišču neodločno in strmela predse. V zadnjem času se ji je čedalje čedalje dogajalo, da se je celo sredi ulic zasimela in zamaknila nekam, da potem ni opazila niti avtomobilov niti cestne železnice, in samo čuječnosti voznikov, stražnikov ali pasantov se je morala zahvaliti, da je niso povzeli.

Tudi tedaj je obstala tako, a na pločniku, kjer ni bilo nevarnosti. Kvečjemu da je povzročala napoto ljudem, ki so po svojih polih hiteli mimo nje navzgor in navzdol in so se ji morali izogibati.

Nenadoma pa ji je pogled švignil čez ulico, kakor da jo je od tam nekaj poklicalo. Zadržala se je kakor človek, ki ga nepričakovano glas naskrbi prebudi iz spanja. Tam je šel Dušan z neko skoraj izzivalno elegantno oblečeno žensko. Nada je takoj opazila, da njeni plavi lasje niso naravne barve. Obraz je imela na debele namazan s kremami in pudri in ustnice pobarvane z živim rdečilom. Kokošino je prestavljala ob njem svoje drobne, skoraj predrobne noge nad majhnimi čevlji z visokimi petami.

»Kdo je to in kam gresta?« je spretleto Nada.

Zazdela se ji je, da je žensko že videla, kdaj in kje se pa ni mogla domisliti. Nemara jo je kje srečala in se ozrla po njej zaradi njene zunanjšine? Že mogoče.

Zdaj se je Nada umaknila za skupino ljudi, da je Dušan ne bi opazil, če bi se po naključju ozrl čez ulico, in skrbno pazila, da ji ne izgineta izpred oči. Počim jima je pričela previdno slediti. Vedno v enaki razdalji, da se jima ne bi preveč približala, a se tudi ne bi oddaljila od njiju.

Šla sta do Ajdovščine in potem zavila na levo mimo »Evrope«. Nada jima je sledila kakor senca in opazila, da sta izginila v Slamičovo restavracijo. Stekla je do vhoda in tam obstala, kakor da ji je prepovedano iti dalje. Le z naporom vseh sil je krolila svoje razburjenje.

»Kdo je ta ženska?« ji je nepremehoma vrtilo po glavi.

Ni se mogla ubraniti prepričanja, da mora biti nevarna. Vsa njena zunanjšina ji je to potrjevala.

»To je prav golovo njegova ljubica,« si je dejala.

Zahotelo se ji je, da bi odšla v restavracijo in napravila škandal, pa naj se potem zgodi že kar koli. Naj jo Dušan vrže tudi iz službe in na cesto. Saj bi bilo tako morda še najbolje. Bilo bi vsaj konec vseh teh neznanosti, ki se itak ne morejo več dolgo nadaljevati. Zblaznela bi, če bi se.

Toda kakor vselej ob takih trenutkih, tudi zdaj ni mogla izvršiti svoje namere. Sama ni vedela, kaj jo je pred tem zadrževalo. Bilo ji je, kakor da so ji noge nenadoma postale svinečno težke in ne bi za vse na svetu mogla napraviti koraka čez prag.

Tako je stala pred restavracijo vsa obupana in se skoraj do krvi grizla v ustnice. Potem se je zavedela, da ovira goste, ki prihajajo v restavracijo ali odhajajo iz nje in vzbujajo pozornost. Pričela je z muko stopicati sem in tja po pločniku.

Tedaj jo je nenadoma nekdo poklical:

»Gospodična Nada!«

Presraščeno se je ozrla in zagledala Cokana v družbi z Jevcem. Prislopila sta k njej in Jevce je dejal:

»Ali ne bi stopili kam na kozarec vina?«

»Res,« je dodal Cokan, »tudi meni bi se prileglo.«

Nada je že hotela odkloniti povabilo, ko se je hipoma spomnila, da ji prihajala ta dva človeka kakor da ji ju pošilja dobra usoda. Mar ni bila že čisto mislila na to in tudi sklenila, da bi uporabila Jevca za to, da bi v njegovi družbi hodila po lokalih za Dušanom? Seveda. Tako bo storila.

»Nu, gospodična Nada,« je spel spregovoril Jevce, »ali pojdele?«

»Pojdem,« je odgovorila. »Samo pod pogojem, da gremo tja, kamor bom jaz hotela.«

»Kakor želite,« je rekel Cokan in tudi Jevce je prihrdil.

»Potem gremo k Slamiču,« je dejala Nada.

Jevce in Cokan sta prihrdila in vsi trije so zavili v restavracijo. Nada je šla spredaj skozi buffet na splošnišče in obstala v dvorani v prvem nadstropju. Naglo je s pogledom preletela omizje in takoj opazila, da sedi Dušan z naličano žensko in še nekimi moškimi, ki ga ni poznala, pri mizi v desnem kotu. Toda mize naokrog so bile zavzete in Nada je prevzela besna nejevolja. Skoraj surovo je zavrnila Jevca, ko je svetoval, da bi odšli dalje, v sosednje sobe, kjer bo nemara več prostora. Saj vendar ni prišla sem zato, da bo sedela nekje za zidovi, od koder ne bo mogla opazovati Skobala in njegove spremljevalke. Ne, prav v bližini kje morajo najti mesto, da ga bo mogla ves čas nadzirati in bo tudi on videl njo.

»Saj vidite, da tu ni prostora,« je dejal Cokan, ko se je še vedno obotavljala oditi naprej.

Prav tedaj sta se dve mizi dalje od S obala dvignila starejši gospod in starejša gospa in se pričela odpravljati na odhod. Nada ni mogla počakati, da bi odšla. Skoraj stekla je do

mize in sedla tako, da je imela Skobala naravnost pred seboj. Njen hlastni prihod je vzbudil Dušanovo pozornost, da je dvignil glavo in jo zagledal. Nada je natanko opazila, kako je rahlo zardeč in si živčno segel z desnico v lase. Ona je pa vsa zažarela v zavesti zmagovalstva.

»Naj končno le vidi,« si je dejala, »da ga nadzorujem in vem za njegovo pola. Ne bom mu privoščila miru.«

Jevce in Cokan sta prišla šele počasi za njo in sedla.

»Pa sem le zmigala,« je rekla Nada. »Prav tu sem hotela sedeti.«

»Ženska vedno vse doseže,« je dejal Cokan in se nasmejal.

»Kaj bomo pili?« je vprašal Jevce.

»Lijer najboljšega,« je vzdiknila Nada. »Danes plačam jaz.«

»Nikakor, gospodična,« je ugovarjal Jevce. »Predlog, da gremo v gostilno, je bil moj. Torej sem jaz gostitelj.«

»Košarice mi ne boste dajali,« je dejala Nada. »Ostane, kakor sem rekla.«

Nada je pila, kakor da si hoče v pijači pridobiti poguma za igro, ki jo je pričela igrati. Počasi se je razživ-

V 24 URAH

barva, plista in kemično čisti
obleke, klobuke itd. Skrobi in
svetlobila, srajce, ovratnike, za-
pestnice itd. Pere, suši, moga
in lika domače perilo. Parne
čisti posteljne perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBIJANA

ljala, se ščelila, na glas smejala in se izzivalno spogledovala z Jevcem. Toda ves čas je skrivaj opazovala tudi Skobala. Nobena poteza na njegovem obrazu se ni spremenila, da je ona ne bi bila opazila. Prav dobro je videla, kako je izkoristil vsako priliko, da se je ozrl po njej. Iz vsega njegovega obnašanja je sklepadala, da mu je njegova navzočnost neprijetna.

»Dosegla sem svoj namen,« si je pravila. »Spravila sem ga ob zabavo. Toda to je šele začetek, prijatelj!«

Jevce je postal bolj in bolj navdušen nad Nadino razposajenostjo in spogledljivostjo. Počasi se je opogumil, da jo je prijel za roko ter ji pripovedoval z vidnim občudovanjem, kako je vsa čudovita.

»Pa tudi prisilna,« je vzdiknila Nada tako glasno, da so jo mogli slišati pri Skobalovi mizi. »Vse na meni je naravno. Nisem pobarvana kura.«

Skobal se je zdržnil in Nada je videla, kako se je sklonil, ko da bi se hotel poluhiti. Ženska z odbarvanimi lasmi se je živčno zganila. Ali je razumela, da je rekla tisto samo zaradi nje? Nada je prevzela nebrzdano radost, da je še glasneje dejala:

»V našem okraju je živel barvaj, ki je pobarval svoje kure tako lepo, da so se zdele papige. Pa so prišle lamelice z okolice in jih občudovale. Hotele so jih kupiti in barvaj jim jih je prodal. Seveda za zlato. Ponosne, da se bodo postavile pred svojo vsaj o »indijskim kuram,« so kmečice

spusile doma živalce na dvorišča in vse jih je hodilo občudovati. Od blizu in daleč so se zbirali radovedneži. Pa veste, kaj se je potem zgodilo?«

»Kaj?« sta vprašala hkrati Jevce in Cokan.

»Pričelo je deževati in iz papir so spel postale kure. Menda se tudi danes priprava na dež. Nebo se že oblači.«

»Ha-ha-ha,« sta se zasmejala Jevce in Cokan.

Skobal je izmenoma zardeval in prebledeval Žensko z odbarvanimi lasmi je govorila naglo in glasno, očito samo zato, da bi s svojim lastnim glasom prekrivala nesramnico, ki je sedela nekje za njo in odvrnila tudi Skobalovo in sosedovo pozornost od nje. In kakor da bi bila dogovorjena je tedaj rekel še Cokan:

»Ampak stare kure dajo dobro juho.«

»Da, če imajo malo bolj debela bedra,« je vzdiknila Nada in se zasmejala.

Ženska z odbarvanimi lasmi je prav tisti trenutek porinila svoje drobne noge pod mizo, kakor da jih hoče nagonsko skriti.

»Ah, pustimo kure!« je dejal Jevce. »Pijmo! Na vaše zdravje, gospodična Nada!«

»In na vaše, Julko!« je rekla Nada, hčila z njim in ga izzivalno pogledala naravnost v oči. »Na zdravje mladosti in ljubezni!«

Potem se je ukvarjala z njim kakor da je vanj do ušes zaljubljena. Tedaj je postal Skobal še bolj nemiren. Le komaj kdaj je še odgovarjal ženski pred njim in Nada je kmalu uela njeno vprašanje:

»Kaj li je, Dušan, da si tako pusti?«

»Ne vem,« je odgovoril v zadregi.

»Ni mi čisto dobro.«

»O, to ti verjame,« si je dejala Nada; »ni ti dobro, a če mene ne bi bilo tu, bi bil zdrav ko riba. Nada ti povzroča nadoho.«

»Menda tudi ta lokal ni primeren za dobro razpoloženje,« je rekla ženska Skobalu. »Ali ne bi odšli rajši kam drugam? Se vam ne zdi, gospod doktor?«

»Meni je prav,« je prihrdil Skobal.

»Meni pa vseeno,« je rekel doktor.

Skobal je poklical natakarja in potem so plačali in vstali.

»Tudi mi plačamo!« je zaklicala Nada natakarju, ko je prihajal od Skobalove mize.

»Kam pa hočete?« se je začudil Jevce.

»Kam drugam,« je rekla Nada. »Saj ni, da bi človek obsedel kar v prvi gostilni. Nocoj se mi hoče sprememb.«

Hotela je plačati zapitek, a Jevce ji ni dovolil. Ni se hotela pripraviti z njim zaradi tega, da ne bi po nepotrebnem izgubljali časa. Medtem bi ulegnil Dušan izgniti zunaj že brez sledu. Ura se je dvignila in odbrzela iz restavracije, da je Jevce in Cokan nista mogla dohajati.

»Hvala Bogu,« je vzdiknila glasno, ko je stopila na ulico in videla, da se Skobal in doktor z ono žensko bližata šele oglu na Ajdovščini. »Ne bodo se mi izmaknili!«

Prijela je Jevca in Cokana pod roko in ju skoraj vlekla za seboj.

»Kam se, vam pa tako nudi?« je vprašal Cokan, ki je s svojimi kral-

kimi nogami komaj lovil naglico Nadinih dolgih korakov.

»Življenje teče,« je odgovorila nasmejana, »pa tecimo še mil Kdo ve, kaj vse človek lahko zamudi, če je počasen!«

»Pregovor pravi, da počasi daleč prideš,« je rekel Cokan.

»Da, do smrti,« je vzdiknila Nada in še bolj pospešila korake.

Hotela je priči čimprej do ogla, da bi spel zagledala Skobala. Sele ko ga je znova videla kako stopa ob strani plavalaske in doktorja proti Nebotičniku, je zmanjšala naglico. Menila je, da bodo oni zavili v Nebotičnik, pa so šli dalje in izginiti v »Emono.«

»Prej sta povabila vidva mene, zdaj pa povabim jaz vaju,« je dejala Nada, ko so dospeli do kavarne.

»V kavarno?« je vprašal Cokan.

»Seveda,« je rekla.

»Meni ni do kavarne, vsaj zdaj še ne,« je dejal Cokan.

»Nemara bi bilo res bolje, stopiti v kako prijetno domačo gostilno,« je menil Jevce.

»Povabila sem vaju v kavarno,« je vztrajala Nada, »in šli bomo v kavarno, ali pa vaju pustim in grem sama.«

»Tega vam pa ne bova dovolila,« je rekel Jevce.

»Potem za menoj,« je vzdiknila in že izginila v kavarno.

Spel je z naglim pogledom preletela ves lokal in krenila nato na tisti konec, kjer je zagledala Skobala. Izbrala je mizo prav tik njegove. Ženska z odbarvanimi lasmi jo je strupeno premerila od vrha do tal, se nato sklonila k Skobalu in mu nekaj zašepetala. Skobal je odkimal.

»Najbrže ga je vprašala, če me pozna, on pa me je zalobil,« je pomislila Nada. »Toda spoznala me boš! Le nikar se ne boji! Tako dolgo le bom zasledovala, da hi bodo lasje spel potemneli, ali pa posiveli.«

Naročila je vermut s sodo, se še bolj ščelila kakor v restavraciji, se glasno smejala, izkazovala prelirano pozornost Jevcu in skušala izzivati zdaj Dušana samega.

»Nekateri možki si domišljajo,« je rekla, »da so samo oni na svetu. Ha-ha-ha. Kako so smešni v tej svoji domišljiji! Te se nalezajo v prometu z lahkim blagom. Toda to gre iz rok v roke; za denar. Kdo da več, gospod? Licitiramo! Kupujmo ljubezen!«

»Kako?« je vprašal med smehom Cokan. »Do leži ali po valjih?«

»Po teži bi bilo preprosti,« je rekla Nada. »Po lahkih. Čim lažje tem dražje. Pristno blago ni na prodaj za denar.«

»Ali veste,« je vzdiknil Jevce, »da mi vedno bolj ugajate?«

»Vi meni tudi,« je rekla Nada in se mu nasmehnila.

»Saj bi bila prav lep par,« je menil Cokan. »Skoda, da sem sam že oženjen in prester.«

»Ostane vseeno v sorodstvu,« je dejala Nada.

Prav tedaj je prestregla z ušesi Dušanove besede, čeprav jih je izgovoril kolikor mogoče tiho:

»Ne vem, kaj mi je danes, vedno bolj me boli glava.«

»Narocni si piramidon!« mu je nasvetovala ženska z odbarvanimi lasmi. »Saj res,« je rekel in poklical natakarja: »Ali bi mi nemara mogli posrediti s tabelo piramidon?«

»Prosim, gospod ravnatelj,« je rekel natakar, odbrzel in se vrnil s piramidonom.

Skobal je požrl tableto in popil pol kozarca vode, potem pa dejal prav tako tiho:

Dalje prihodnj

KULTURNI TEDNIK

Na srebrni obli

Kot šestnajsti zvezek svojih publikacij je izdala »Dobra knjižica« v prevodu dr. Rudolfa Moleta poljskega pisatelja Jerzjia Zulawskega utopični roman »Na srebrni obli«. V razliko od drugih pisateljev, ki so usmerili poletje svojih junakov večdoma na planet Mars, je Zulawski poslal sedmorico svojih ljudi na Luno, o kateri vemo, da življenje na njej ni mogoče. Toda pisatelj je ustvaril na oni strani naše večne spremljevalke, katere mi nikoli ne vidimo vendarle za silo znosne življenjske pogoje, v katerih se potem razvila novi rod Lunjanov.

S prvim izstrelkom pohite na Luno štirje možki in ena ženska. Eden izmed moških umre takoj ob pristanku, drugi na poti proti severnem tečaju, ostala dva, z nosedo Marlo, na doseglju pokrajine z zrakov vodo, živalstvom in rastlinstvom. Visoko starost in razrast Lunjanov pa dočeka vendarle samo Poljak Jan Korecki. Dva družna, ki poletita za prvimi, se ubijeta takoj ob pristanku. Toda poroči, ki jih najdejo ljudje na Luni za življenje in razpold, so temeljito družni od onih na zemlji zato se razvije iz Martinih otrok in njihovih potomcev zakrnela in znostala ljudstvo pritlikavcev, katerim groze nazadnje z uničenjem se neznana lunjanska bitla, degenerirani ostanek onih, ki so nekoč tam ustvarila prav tako svojo kulturo, kakor smo to mi na naši Zemlji.

Pisatelj se je pri svojem pripovedovanju poslužil Poljaka Koreckega

ki piše o doživljajih izselencev dnevnika in ga čez 50 let pošlje v izstrelku na Zemljo. V razliko od večine drugih pisateljev podobnih zgradb, ostala Zulawski dosledno zvest znanstvenim ugotovitvam razmeram na Luni, obenem pa psihološko in čustveno poglobljenemu doživljanju naporov, strahot, obupov, strasti, demotizacije, samotnosti. Zato se roman »Na srebrni obli« po svoji literarni vrednosti znatno dviga nad utopična dela, in je prav, da je izšel tudi v slovenskem prevodu.

Življenjepisa dveh nesmrtnikov. Založba »Naša knjižica« (Ljudska knjižarna) je pričela vrsto svojih letošnih izdaj s knjigo Življenjepisov dveh nesmrtnih mojstrov umodabljajoč umetnosti: Michelanrela in Rafaela. Življenjepis renesančnega slikarja Rafaela Santila je napisal italijanski pisatelj Riccardo Balsamo-Crivelli, onega Rafaelovega sodobnika, kiparja, arhitekta, slikarja, pesnika in iznajditelja Michelanrela Buonarrotija, na Rus Dimitrij Merežkovskij. Crivellijev Življenjepisni roman Rafaela obsega vse slikarjevo življenje od rojstva do smrti, novela Merežkovskega pa samo najzanimivejša doživljanja Michelanrela. Medtem pa, ko ostala Crivelli boli na površini reportaže, se Merežkovskij globlje porablja v duševnost velikega genija. Oba življenjepisa je prevedel dr. Joža Lovrenčič. Knjigo krasi vrsta slik del obeh umetnikov, opremljen pa jo je arb. V. Gašček.

Najnovejši zvezek »Umetnost, Mešček za umetniško kulturo »Umetnost, ki izhaja v skupnih zvezkih treh številk štirikrat na leto, je poleg sedaj polletnika »Doma in svet« edina, ki izhaja slovenska revija. Iz-

daja jo Bibliofilska založba, ureinje pa akad. slikar Miba Maleš. Drugi zvezek letošnjega letnika je posvečen uvodoma 25 letnici smrti Ivana Cankarja s člankom dr. Oblaka in več slikami. M. Skalan je prispeval esej »Položaj umetnosti in umetnika v družbi« skozi vse dosedanje razvoje dobe flovestiva. B. Borko je prevod F. X. Salde prologa Rodinovi razstavi »Genetova materinščina«. D. F. je pa napisal »Kronologijo francoske moderne od 1. 1901. do 1914.« Ostali del zveza izpolnjujejo zaviski o objavljenih slikah novih slovenskih knjižah in raznovrsten grobiž iz umetniškega sveta in življenja. Polez mnogih fotografij del tujih umetnikov, so zaslovanj od domačih še Putih, Smerdu, Dremeli, Slapernik, Mušič, Černi, troi in Karla Bulovec-Mrakova. »Živa ulica« objavlja pesmi M. Skalana in L. Staneka, prevode P. Karlina in A. Debeljaka ter literarne zapiske.

Valvasor v slovenskem prevodu. Tri stoletja in pol so pretekla od tedaj, ko je veliki kranjski enciklopedist Ivan Valjard Valva-or izdal v nemščini svoje ogromno zgodovinsko in folkloristično delo »Cast vojvodine Kranjske«, ki spada že dolgo med najdražecenejše naše bibliofilske redkosti. Slovenska zgodovina in folklor se je v teh stoletjih čisto zalekala k Valvasorju in njegovemu ogromnemu gradivu, ni se pa v vsem tem času nihče osmelil, da bi delo v celoti prevedel v slovenščino in ga izdal. Kakor smo zdaj izvedeli, se pa le pravila celotni prevod Valvasorjeve »Cast vojvodine Kranjske«, ki bo izšel v štirih debelih knjigah z uporabo vsaer ilustracijskega gradiva, ki ga vsebuje original. Prevod bo izdala Ljudska knjižarna. Toda menda šele po koncu sedanje vojne.

HUMOR

Skupno stanovanje

Stražnik ustavi na cesti dva pote-puha in vpraša enega izmed njiju:

»Kje stanujete?«

»Nikjer,« mu odgovori mladenič.

»In vi?« vpraša stražnik drugega.

»Poleg svojega prijatelja,« se od-reže drugi potepuh.

Sefovo zadovoljstvo

»Dovolite, gospod ravnatelj, da vam sporočim, da sem se včeraj poročil.«

»No, to me zelo veseli, zdaj boste vsaj dalje časa v službi sedeli.«

Iz otroških netk

Janezek radovedno ogleduje svojega deda z dolgo belo brado in plešo na glavi, potem pa vpraša:

»Dedek, zakaj pa tebi na bradi lasje rasejo?«

Pri zdravniku

»Nikakor ne smete piti alkoholnih pijač, ne smete kaditi...«

»Dovolj, dovolj, že vidim, da ste govorili z mojo ženo.«

Najprej delo...

Gospod Plonkar sedi v gostilni in je izredno trd zrezek.

»Ali želite pol litra vina?« ga vpraša natakar.

»Pozneje, dragi moj,« mu de Plonkar. »Najprej delo, potem užitek.«

Med prijateljskimi

»Kako ti je moja najnovejša slika všeč?«

»Zelo, takšna bi morala biti v resnici.«

Na sodišču

»Obtoženec, zakaj ste bili pred desetimi leti šest mesecev zaprti?«

»Zato, ker me niso hoteli prej izpustiti, gospod sodnik.«

Otroška

Maj Mirko sedi pred vežnimi vrati. Pristopej neki gospod in ga vpraša:

»Ali je tvoja mati doma?«

O darilih in darovanju

Pogosto ta ali oni vpraša: »Ali danes sploh še darujemo?« Mnogo je ljudi, ki bodo nikalno odgovorili, in prav gotovo imajo tudi ti svoj prav. Tako mi je rekla neka gospodična: »Nikoli ne kupujem daril, ker ne morem nikoli darovati kaj takšnega, kar mi je res všeč. Vselej je namreč takšno darilo za moje gnotne razmere predrago. In tako kupim rajši za god ali tudi za kakršnen koli drugi praznik slavljenca vselej le šopek cvetlic.« Tudi to je stališče, vendar ne edino pravilno.

Spoznati moramo namreč, da ni tako važno, kaj podarimo, temveč kako podarimo. Če komu nekaj podarimo, mu moramo podariti iz notranje potrebe, da ga z darilom razveselimo. Ta notranja potreba in okus obdarovanca, ne pa denar, morata pri darovanju igrati glavno vlogo.

Zal je danes darovanje postalo vse preveč vsakdanje. Ne darujemo več zato, da bi nekoga razveselili ali presenetili, temveč zato, ker praznujemo ravno ta ali oni praznik, ker slaviti ta ali oni sorodnik god, ali ker na tistem računamo, da nam bo darilo pri darovanju še koristilo. Anka nikoli ne bi kupila — podarila — Minki vzenege prtička, če ne bi bil božič in če ne bi upala, da ji bo Minka o prvi priložnosti še kaj lepšega podarila.

Morda mislite, da je to otročje in da pretiravamo. O ne, še vse huje je: nepošteno je. Dobičkarstvo z darili je nepošteno. Darovanje mora biti zaveda srca, sicer ni drugega kakor podkupovanje! Trde besede, toda resnične.

So ljudje, ki bi radi pri svojih bližnjih nekaj dosegli z darili, ker niso mogli ničesar doseči z zvezami ali prošnjami. In tedaj prinese obdarovanca darilo, vse preveliko in predrago za njegove razmere. Takšno darilo obdarovanca samo poniža in užali. In obdarovanec prav stori, če ga odkloni, češ da ga ne more sprejeti, ker ne ve, zakaj naj bi ga dobil.

Če kupuješ in daruješ darila kar vsak dan, doživljaš lahko tudi marsikaj

mučnega in neprijetnega. Kako je že bilo s tisto bonbonjero, ki jo je še v »mirnem času« dobila neka moja znanka? Možno ji je za god kupil lepo, veliko bonbonjero. Gospa je pa hudo varčna in je dolgo ni odprla. Kar se zgodi, da je njena nečakinja povila sinka. Kajpak moja znanka ni mogla praznih rok k porodnici. Kaj naj ji daruje, da ne bo predrago? I, bonbonjero, kakopak, da se le ni tega prej domislila! In bonbonjera je romala v porodnico. Možno je bil sicer upravičeno nejevoljen in užaljen, toda žena ga je pregovorila, da je tako pač najboljša, ker vsaj nimajo nepotrebnih stroškov z darilom.

Čez leto dni je moja znanka spel godovala. Na mizi poleg velike, bele pogrnjene in dobro obložene mize, so stala darila. Nehote je vsakogar v oči zbadala velika, lepa bonbonjera s sinjo pentljo in rožnim popkom v levem vogalu. Možno moje znanke se je zdela čudno znana.

»Ti je všeč, kajne?« ga je vprašala tačča, ki je darilo prinesla. »Meni je tudi takoj ugajala.«

Mojemu znanцу se je zdela škafila tudi nekam lahka.

»Zelo lepa je,« je odgovoril, »rad bi poskusil, ali so tudi tako dobri sladkorčki v njej.« In z ženiniim dovoljenjem jo je odprl. A jo! Namesto napetih, zalitih čokoladnih bonbonov je bilo v njej komaj nekaj sirkenjenih sladkorčkov v že opraneših pisanih papirčkih. Bili so od starosti nagubani. Tačča je pozabila omedleti. Pribehu je vzkliknila:

»Kakšna nesramnost! Kupila sem jo v najboljši slaščičarni!«

V resnici ji jo je bila pred dobrim letom podarila njena nečakinja. Vidite, tako se lahko zgodi z darili, ki jih darujemo dalje, ker ne darujemo z veseljem in srcem, temveč z denarnico in razumom. In vsakdo tudi ni tako prisenben v mučnem trenutku, kakor je bila tačča mojega znanca. Kazen za greh pa mora priti, ker takšno darovanje je greh, greh kljub »slabim časom« in jetiki v mošnjaku. S.

NAS NAGRADNI NATECAJ

Količek za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Kvašeni žličniki

Iz 1/4 litra tople vode, malo soli, žlice sladkorja, za 30 cent, kvasa in 1/4 kg moke vneto testo. Tolci za toliko časa, da se loči od kuhališča, nato naj vzehja tako dolgo, da nastane še kakšno toliko. Izoblikuj žličnike in jih polajaj v slano, vrelo vodo, toda ne preveč naenkrat, da žličniki lahko narastejo. Pokrij jih in kuhaj nekaj minut na eni in nekaj minut na drugi strani. Ko jih jemlješ iz vode, vsakega takoj nekaikrat prebodi z vilicami, da ostanejo rahli. Zabeli z drobnimi, prepraženimi na kakršni koli masčobi, potresi s sladkorjem in še tople serviraj. Žličniki so zelo dobri in nasitni. L. N.

Krompirjevi zrezki

Olupi in nastrežaj kakor repo 7 do 8 presnih krompirjev. Osoli in zalij z nekaj žlicami tople vode ali mleka, ki si mu dodala ščepec jajčeca nadomestila, in potresi s 3 do 4 žlicami enolne moke. Zmes dobro premešaj, zajemaj z žlico in polajaj na razbeženo masčobo (posebno na olje), nato jih potlači z žlico in izoblikuj. Ko se npravi lepa rumena skorja, jih obrni in še na drugi strani lepo rumeno zapeci. Ko si že vse ocvrlo, vziži še enkrat vse zrezke v posodo, pokrij in jih pusti na kraju štedilnika, da se malo poduše. Tople serviraj k raznim omakam ali solatam.

Pripomba: Ker je v teh časih zelo težko za masčobo, ni treba, da zrezki plavajo na masčobi. Daj je v posodo toliko, da se ne sprimejo. L. N. Li.

Mešanica ohrovlja, krompirja in fižola

Ohrovtovo glavo zreži na manjše kose in popari z vrelo vodo. Na žlici masčobe zarumeni pol na drobno zrezane čebule in vrzi vanjo poparjeni in ožeh ohrovti. Posebej skuhaj 1 kg olupljenega in na kocke zrezanega krompirja in še posebej 20 dkg fižola, ki si ga namočila že prejšnji večer. Ko sta krompir in fižol kuhana, stresi krompir z nekaj vode vred v posodo z ohrovtom, nato prida mešanici še fižol, ki si mu že prei odlija vodo. Vse skupaj dobro premešaj in pusti vrh še 1/4 ure. Nato naredi prežganje in z njim popaj mešanico. K temu serviraj zabeljene testenine in kosilo je popolno. M. V., Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v »Količku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek dvignete lahko takoj po objavi v naši upravi. Če pošljete pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih prijav. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Količek za praktične gospodinje, Ljubljana, Poštni predel 253.

Kako postanem grda in stara?

Brez posebnih težav lahko vsaka ženska hitro postane stara in grda. Za to se moraš držati le nekaj nasvetov, ki jih na tem mestu navajamo: Obraz moraš pri vsaki priložnosti kolikor mogoče pačiti. Ne smeš se samo prijazno smehljati, temveč se moraš prehrano smejati, tako da pokažeš vseh dva in trideset zob. Tako se ti bo črta okrog ust kaj kmalu globoko zarežala in trajno oslala. Prav tako lahko boš prišla tudi do drugih gub na obrazu. Vselej ko moraš napeti razmišljati, čelo močno nagubaj. Če čez nekaj tednov boš na njem zapazila prve črte in črtice, ki bodo pa z vztrajnostjo postale vse vidnejše in globlje. Tudi lokali se moraš navaditi. Pri tem moraš znati obraz, kakor spacičiti, da se bodo usta lepo izoblikovala v čelverokotnik in oči izgubile v samih gubicah. Tako boš na obrazu dobila celo mrežo gub.

Obliko obraza najlaže izdremeniš tako, da se čim večkrat s komolcem nasloniš na rob mize in si z roko podpreš lice. Seveda zmernost na istem mestu S polprežljivošjo boš prav kmalu dosegla, da se ti bo ena stran lica pobesila.

Dvoino brado lahko dobiš brez večjih nevedčnosti, če pri branju in pisanju glavo kolikor mogoče stegneš naprej in podpreš brado z roko. Kmalu boš dobila enega, potem pa dva, morda celo tri podbradke.

Gubice okrog oči se ti bodo, tudi če si še mlado dekle, izredno hitro podobile, če boš pogosto mežikala proti svetlobi, ali gledala, kakor da bi bila kratkovidna.

Vsaka ženska, ki hoče hitro postati grda, naj zvečer, ko leže v posteljo, skuša privihati uho in nani leči. Tako bo uho kaj kmalu ostalo privihano. Ko doseže to pri enem uhu, naj poskusi še pri drugem.

To so glavna navodila, po katerih lahko še tako hudek, mladosten obraz v kratkem času postane zauban in grd. Za postavo velja druga pravila. One, ki znajo pri branju in pisanju prav posebno sklonjeno sedeti, bodo kaj kmalu imele upognjen hrbet. Če bodo potem še grdo hodile, se bo tudi njihovo telo kaj kmalu vidno postaralo.

Priljubljena in zaničevana jutrnja telovadba

Brž ko napelujemo pogovor na jutranjo telovadbo, so ženske deljenega mišljenja o njej. Nekatere se navdušujejo samo za korenito telovadbo ob odprtem oknu in z mrazu prho, druge se zgroze ob misli, da bi morale žrtvovati nekaj dragocenih minut, ki jih zdaj še uživajo v topli postelji, spet tretje pa teoretično priznavajo velike koristi jutranje telovadbe, toda vseeno nikoli zjutraj se niso par minut prej vstale in naredile nekaj telovadnih vaj.

Eno je neizpodbitno: jutrnja telovadba nikakor ni modna muha nekaterih fanatikov, temveč za nas, mestne ljudi, izredno potrebna, če si ho-

(Ti trije modeli so risali izrečno na »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

Tri ljubke predpomladne obleke. Prvi dve sta prenovljeni iz starih oblek, tretja je pa nova. Prva obleka je kombinirana iz temnosivega in svetlosivega blaga. Žepi so všiti, krasi jo širok svetlosiv pas. — Stara obleko prenovimo s pletenim vložkom. K temnordeči obleki spletemo vložek iz sive, rožnate ali zelene volne. Tretja obleka je iz mahovičozelenega volnenega blaga. Ima štiri žepa in širok pas iz istega blaga. Ovratna ručica je vijoličastorumenjena ali oranžasta.

čemo ohraniti zdravje in tudi sicer biti kos napornemu življenju v mestu.

Vendar vseeno ne smemo na lepem pretiravati. Če doslej sploh nikoli zjutraj nismo telovadile, bi bilo napačno, če bi od danes na jutri skušale razgibati kosti in sklepe z raznimi napornimi vajami, ali pa tekli še gorki iz postelje naravnost pod ledenomrzlo prho. Pri jutrnji telovadbi se ravnamo po razpoloženju, temperamenti in po potrebi, toda upoštevajmo, da je najvažnejše, da sleherno vajo vadimo res natančno in vztrajno, da bomo same do sebe občutile spoštovanje.

Za posebno živahne

Održemo oedejo, s skokom skočimo iz postelje in se jamemo z obema pestema toli po ramah, hkrati vdihavamo in izdihavamo.

Cilj: predihanje vsega telesa. Važno: naj bodo daljši kakor vdih.

Zdaj potegnemo koleno navzgor in izdihnemo, nato pa sunemo z nogo nazaj in vdihnemo. Menjamo nogi.

Cilj: razgibljemo si trebušne mišice in jih hkrati zmasiramo. Važno: gornji del telesa mora pri vaji biti prožen in sodelovati.

Če so stanovalci pod vami dobrodušni ljudje, lahko tvegate zdaj skok. Stojte na obeh nogah, skočite kar se da visoko in se spustite nizko v počep. Vzravajte se in ponovite.

Cilj: znečelate se vam bodo kolena, mišice v stegnih se bodo okrepile. Važno: gornji del telesa mora biti pri skoku vzravnani, pazite, da boste pravilno vdihovali in izdihovali.

In zdaj potrebna sprostitev. Ležite na tla in si dopovedujte dve minuti, da ste zelo, zelo težki.

Danes pa nekaj za gospode. Večkrat vidimo, kako imajo naši moške kravate pripete z enostavnimi in nič kaj lepimi kravatnimi lankami. Samo zelo premožen človek si lahko privoščiti zlato iglo za ovratnico, toda še ta jo same nalakniti samo za posebno svečane priložnosti. Da bodo pa vsi naši moški tudi ob delavnih čedni in moderni, si je moška moda izmislila zelo ljubke in svojevrstne igle za ovratnice. Eno takšnih, v obliki lepo izdelanega ključka, nam kaže gornja slika; je kromana in ne riavi.

Cilj: čudovita sprostitev vsega telesa. Važno: mislite samo na vajo.

Za manj živahne

Najbrže vam je všeč, če se zjutraj v postelji po vseh pravih umetnosti lepo pretegnete, iztegnete noge, si prekrizate roke pod glavo, dvignete križ in se spet spustite na žimnico, nato pa razkričite vseh dvajset prstov na rokah in nogah. Slučajno in na srečo je to izvrstna telovadna vaja; nje cilj je zrahljanje in zmehčanje vseh sklepov. Važno je le, da hkrati nekakrat počeno zazdihate, saj je to najnaravnejši način dihanja, ki naj vam dovede v pljuča svež zrak.

Tako, zdaj je že storjen prvi korak iz postelje. Če ste pa še posebno leni, pomolite še prej glavo iz postelje, tako kakor bi hoteli pogledati pod posteljo, nato jo pa dvignite in nagnite nazaj. Cilj: okrepitev mišic na vratu in tilniku. Važno: enakomerno dihanje.

Zdaj vam pa tako najbrže ni več prijetno v postelji. Torej tvegajte zabavno vajo za spretnost in prožnost. Stojte z nogami, tesno drugo ob drugo, vzravnan in napeti. Zdaj se s celim telesom nagnite naprej, še, še, tako, zdaj pa hitro predložite eno nogo, da ne boste izgubili ravnotežja in ob vzdihljaju prožno ujemita telo. To vajo večkrat ponovite. Cilj: okrepitev mišic v stegnih. Važno: ko predložite nogo, morate narediti precej dolg korak in telo res prožno ujeti v ravnotežje.

Za mladne in lene

Najprej naj vas prosimo, da v jutrnji telovadbi ne gledate samo mučne dolžnosti, temveč rajši prijetno in koristno zabavo. Zamislite si na primer, da imate v eni roki utež, težko pol kile — v resnici je dobro, če vzamete v roko kakšen primeren predmet te teže — in zamahnite z roko zdaj naprej, zdaj nazaj, trikrat, četrtič pa z zamahom krožite okrog in okrog. Pri tem zamahu naj sodelujejo členki, boki, kolena, hrbet in glava v enakem ritmu. Hkrati enakomerno vdihujte in izdihujte. Cilj: Prožnost vsega telesa, ramen in okrepitev prsnih mišic. Važno: enakomeren ritem, občutek prožnosti.

Se ena vaja z resnično ali samo namišljeno utežjo v rokah. Zamahnite kakor pri prejšnji vaji z roko nekakrat naprej in nazaj, nato pa roko pritegnite k rami in sunite z vso silo naprej. Dobro je, če pri tem malo poskočite. Cilj: preigavanje vsega telesa, hitra reakcija. Važno: enakomerno dihanje, prožni gibi.

Gubice okrog oči

Gubice okrog oči se predvsem naredijo onim, ki imajo presušeno kožo. Če se jih hočete obvarovati ali jih odpraviti, morate dati koži potrebno masčobo.

Vsak večer preden ležite, si obraz umijte v topli vodi, si ga dobro obrišite, potem se pa s kakšno mastno kremo precej na debelo namažite okrog oči. Pri tem pa pazite, da kožo ne boste masirali, temveč masčobo samo nežno vtirali. Z masčobo bi namreč kožo samo raztegnili in bi se gubice še poglabile. Po desetih dneh boste že opazili, da so postale gubice okrog oči manj vidne.

70 gumbov in 22 žepov!

»Praktična moda« naših slabših polovic

Dovolite, da najprej seštejemo gumbje na moški obleki, nato se pa še nekoliko porazgovorimo o »praktični modici« naših moških, ki vedo toliko povedati o bedasti in prisiljeni ženski modi.

Kje vse imajo moški gumbje:

Na jopiču:
Desni rokav 3
Levi rokav 3
Spredej 2

Na telovniku:
Spredej 6
Pri varnostnih žepih znotraj 2

Na hlačah:
Za naramnice 6
Na notranjih žepih zadaj 2
Spredej 2
Znotraj ob pasu 2

Na majici:
Spredej 3

Na srajci:
Ovratni gumbi 2
Gumbi za zapenjanje spredej 5
Ob zapestjih 2
Mali gumbi ob zapestjih 2

Na spodnjih hlačah 3
Na gamašah 8
Na podvezah 2

Skupaj 58 gumbov
In plašč 12

Skupaj 70 gumbov

Tako. Račun ni bil lahak, morale smo počeno paziti, da se nismo uštele pri seštevanju. Kamor prišoš na moški obleki, otipaš gumb ali pa žep. Moderna ženska ima na vsaj obleki kvečjemu deset gumbov — če niso za okras — vendar si pa lahko omisli obleko in perilo brez enega samega gumba. Nekaj gibov in že je slečena ali oblečena.

Kaj pa moški? Kje je moja kravata? Ali si videla moj ovratni gumb? Le kdo na tem svetu je zalozil moje zapestne gumbje? Stara pesem, toda moški jo zelo rad poje, kadar se oblači. Posebno, kadar se mora hitro obleči. Pogosto prav zaradi ovratnih gumbov poslednji trenutek nastane družinski prepri. Morda bi bilo celo manj ločitev zakona,

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

če bi bilo na moški obleki manj gumbov, manj žepov in — več denarja v njih.

Koliko navlake je pa na moških oblekah! Koliko gumbov brez gumbic in tudi nekaj gumbic brez gumbov. Res lepa logika! Če le more, se moški tudi poleti toplo obleče. Če le more, se utesni v telovnik, poškraban ovratnik in poškrabano srajco. In koliko je moških — predvsem samecev — ki tudi poleti tekajo okrog v volnenem perilu. Na hlačah imajo več gumbov kakor melone peškal! Spredej pet in zadaj nekaj kovinskih, da jim drže naramnice — skratka, če hočete oboževati, si omislite tovarno za gumbje. Kravata in ovratnik izpopolnita obleko. Moški, ki imajo dosti časa in so nekoliko domišljavi, si zataknejo v kravato ovratno iglo in si pripnejo na zapestje verižico.

Moški čevlji so tudi hudo praktični. Če so na vezalke, so po navadi vezalke raztrgane, če so na gumbje, pa gumbov ni. Prav gotovo imajo pa moške kratke gamaše po štiri ali pet gumbov! Moški se še ponoči ne more ločiti od gumbov in ima tudi pri pidžami vsaj štiri gumbje in vsaj dva žepa.

Zaradi zapestnih gumbov so se že bile hude družinske bitke. In kje po navadi tiči ta gumb? V spodnjem robu pri hlačah. Zakaj je neki ta rob? Menda samo zato, da sproži prepri zaradi gumba in da se v njem prah nabira. Prav tako so odveč mnogostevilni žepi, ki »krasijo« moško obleko. Ogledmo si jih pobliže in jih skromno preštejmo:

Jopič: 4 zunanji, 2 znotraj; telovnik: 4 zunanji, 2 znotraj; hlače: 2 ob straneh, 2 zadaj in še en majhen ob pasu, za uro. Kolikokrat se moški norčuje iz ženske torbice in tistega, kar je v njej. Moški ima samo brez plašča 14 žepov, torej ima štirinajstkrat večjo priložnost, da kaj zalozijo. In tudi res zalozijo! Ali niste mar še nikoli videli, kako moški ves divji išče po vseh 22 žepih — s plaščem vred — vozovnico?

Če ženska hoče, se lahko v treh minutah obleče. Kje je moški, ki je s svojimi sedemdesetimi gumbi in dva in dvajsetimi žepi tako hitro naređ? R. S.